

Ikkagi pankrot?

Majandusminister Juhan Parts avastas alles nüüd, et Euroopa Komisjon ei pruugigi lubada meie riigil Estonian Airi miljoneid pumbata. **lk 7**

Soome mürk ähvardab Läänemerd

Talvivaara kaevandusest valla pääsenud tuhanded mürgitonnid jõuavad Laadoga ja Neeva kaudu lõpuks Soome lahte. **lk 9**

Info ja tellimine:
eestifilm.epl.ee

LAUPÄEVAL, 17. NOVEMBRIL
SAABUB MÜÜGILE

„VIINI
POSTMARK”

VAID
4,99€
FILM!

+1,15 €
PÄEVALEHE
VÕI LP EEST

www.poff.ee

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROOT | VÄLISMAAL 2,10 EUROOT | NR 263 | REEDE, 16. NOVEMBER 2012

ajaleht.epl.ee

Foto: Tanel Meos

Filmirullid pandi pöörlema

Eile avati Pimedate Ööde filmifestival, mille ajal linastub 270 täispikka filmi 66 riigist. Koos lühifilmidega on linateoseid kokku tublisti üle poole tuhande. **lk 13**

Ekspert: trolliliiklust ootab kadu

Euroopa kontrollikoja audiitor, ühistranspordispetsialist Erki Must kinnitab, et Tallinna linnavalitsuse otsus kaotada trolliliin number 2 on sarviliste transpordivahendite ajaloo prügikasti saatmise algus. „Number 2 oli kadumise puhul loogiliselt esikohal, sest tema n-ö päris oma liin on paarsada meetrit Mustamäel. Samast loogikast lähtudes on järgmine, mis võidakse maha võtta, number 5,

sest tema liin võrreldes trolliliiniga number 1 on ainult 600 meetrit Toompuiestee ristmikuks Balti jaamani. Number 2 kaotamine selles kontekstis, et trollid asendatakse bussidega, on loogiline,” nendib Must. Kümne aasta pärast on käigus ehk vaid kolm, parimal juhul neli trolliliini – Mustamäed ja Õismäed kesklinnaga ühendavad 1, 3, 6 ja ehk ka Mustamäelt Kopliasse sõitev 9. Rohkemate jaoks ei jätku lihtsalt trolle, sest uusi sõi-

dukeid pole juba mõnda aega soetatud ning ehkki seda avalikult ei tunnistata, ei soetatagi. Kuid Tallinna ühistranspordi tõeline valupunkt ei peitu siiski trolliliikluses, vaid selle üldises ebaloogilises

suses ja asjaolus, et inimeste muutunud liikumisteedega ei arvestata. **lk 6**

Absurdihuumor apteegiäris

Proviisor1, Proviisor2, Proviisor3, Proviisor89, Proviisor564, Etnamoks, Ohmmoks, Bangroben. Need on vaid üksikud näited uutest ambitsioonikatest ettevõtetest, mille omanikud on seadnud endale eesmärgiks apteegituru vallutamise. Või kas ikka on?

Tegelikult on riigi jabur regulatsioon tekitanud apteegiäris olukorra, millesarnast ei suudaks ette kujutada ka parimate Inglise huumorisarjade stsenaaristid. Kuna apteegi avamise õiguse peab otsustama loosi teel, vorbivad suured apteegiketid teha sadade kaupa riulifirmasid, et suurendada oma šansse liisuheitmisel. Näiteks Tallinnas kandideeris oktoobris apteeki avama lausa 1311 firmat. **lk 2-3**

JUHTKIRI

Tegemata plaan B

Esimene valik on lihtsam keeles tegevuse lõpetamine, teine on finantseerida Estonian Airi iseseisva jätkamise plaani, visandas majandusminister Juhan Parts eile meie lennufirma võimaliku tuleviku. Sellise avalduse mõjul kaldus tõenäosus nüüd veelgi rohkem esimese valiku realiseerumise poole.

Inimesed ostavad lennupileteid enamasti mitu kuud või vähemalt nädalat ette. Aga kes julgeb osta täna lennupileti, kui pole teada, kuhu või kas üldse see lennufirma mõne kuu pärast lendab? See vähendab lennufirma tulusid ja tegevuse lõpetamine muutub veelgi tõenäolisemaks. Tõsi, Parts kinnitas samas sõnavõtus, et „ükskõik millise variandi puhul ja ükskõik millise müüdnud piletiga reisija ei pea muretsema”, aga igale piletistajale sobivaid asenduslende aegu ei saa ta ju kindlasti garanteerida ja võimalikule likvideerimisele järgnev nõuete esitamise ja rahuldamise protsess võib olla klientidele tülikas.

Me ei taha öelda, et Parts peaks Estonian Airi tulevikuväljavaadetest rääkides häämama või valetama. Meedia, sealhulgas Eesti Päevaleht on ammu enne Partsi rääkinud Estonian Airi võimalikust pankrotist. Estonian Airiga seotud ametiisikutest sõnastas lennufirma valikud paari nädala eest ilma ilustamata ettevõtete nõukogu esimees Erkki Raasuke.

Halb töö

Estonian Airi olukord on olnud ammu kriitiline, aga valitsus ei ole tagalat kindlustanud.

Partsile ja peaminister Andrus Ansipile heidame me ette seda, et Estonian Airi olukord on olnud ammu kriitiline, aga valitsus ei ole tegelenud tagala kindlustamisega ega selgeks teinud Euroopa Komisjonist riigiabi erandi saamise võimalusi. „Tuleme selle teema juurde tagasi tõenäoliselt kolme nädala pärast. [...] Lõplikud otsused on tõenäoliselt järgmise aasta esimese kvartali jooksul,” on Partsi eilsete sõnade järgi praegune ajagraafik. Seega: veel vähemalt kaks–neli kuud määramatust ja Estonian Airi raskuste süvenemist.

Kõigest kaks nädalat tagasi ütles peaminister kindlalt, et „ega valitsus seda Estonian Airi pankrotti küll ei lase”. Eile oli tal oma lubadus meele, aga ta pidas vajalikuks seda korrigeerida, sest „Estonian Airi saatust ei sõltu mitte ainult valitsuse tahtest, vaid võib sõltuda ka sellest, kas Euroopa Komisjon annab valitsusele loa anda Estonian Airile riigiabi või mitte. Mis reaalsuses Ansip ja Parts clavavad või miks nende nõunikud oma tööd ei tee? Vahepealse kahe nädala jooksul ei ole Estonian Airi väljavaadetes pöördelist muutust toimunud. Vajadus valmistada ette varuvariandid juhaks, kui lennufirma ei tule suurest kahjumist välja, on ilmne olnud juba vähemalt aasta aega. ●

REPLIIK

Makske raha tagasi

Reformierakondlased ei suuda otsustada, kas see, et nad tegid MISA raha eest filme oma poliitikutest, oli halb või mitte. Justkui vabandatakse, et asi paistab vilets välja, siis jälle kiidetakse, et parteilased ikka reklaamfilmiks aega leidsid. Kulla reformierakondlased, samasugust halvasti peidetud propagandat tehakse kõigis autoritaarsetes režiimides. Ja see, et kusagil on olemas „palju hullem Tallinna televisioon” ei tee teie rahakaaperdust olematuks. Kui te tegelikult kahetseksite seda, mis juhtus, astuksid teie parteikaaslastest sihtasutuse juhid tagasi ja ka teie maksaksite filmiraha sihtasutusele tagasi. Enne ei maksa teie vabandused punast krossigi. ● **Priit Simson**

Lk 4 Villu Zirnask: valitsejaid ohustava psüühikahäire kriteeriumid
Lk 4 Ago Õispuu: Auvere jaama raha elamute päikesepaneelideks

EESTIS ENIM NARKOSURMI

Euroopa narkootikumide ja narkomaania seirekeskuse aastaaruandest selgus, et Eesti on Euroopas narkosurmade poolest esikohal. Kui euroliidus sureb narkootikumide mürgis-

tusse aastas keskmiselt 20 inimest miljoni 16–64-aastase elaniku kohta, siis Eestis oli see näitaja 111 inimest miljoni kohta. Peamised hukutajad on fentanüül ja 3-mentüül-fentanüül. **ERR**

KUUSK SAI PLATSILE

Eile pandi Tallinna Raekoja platsil püsti jõulupuu. Kuusk on pärit Harjumaalt Kolu külast ja paigaldati tavapärasest varem, sest jõuluturu algus on nihutatud nädala võrra varasemaks. **EPL**

Põhiseadusvastane a pöörase pingutuse

Tuhanded varifirmad osalevad apteegiõiguse loosimisel, kuid apteeke ei pruugita avada.

Õiguskantsler, riigikontroll ja teised nõuavad ebaefektiivsete piirangute lõpetamist.

Väikelinnad jäävad tohutust loosihuvist hoolimata uute apteekideta ega vajagi neid.

Lauri Tankler
lauri.tankler@epl.ee

Absurdihuumorit meenutavasse uute apteekide asutamise võidujooksu lülitus sel kevadel uus tegija, 23-aastane Tartu tudeng Mihkel Liiber. Märtsi- ja maikuu vahel asutas see noor Tartu ülikooli üliõpilasesinduse liige (sai valimistel lausa suurima häältesaagi – 366 häält) kokku 189 eri ettevõtet, et osaleda ravimiameti korraldatud apteekide avamise liisuhetmistel.

Sellest ajast saadik on ta arusaamatute nimedega Etnamoks, Ohmmoks ja Bangroben võitnud endale õiguse apteeke asutada. Ohmmoksi nimeline saavutas loosirattas õiguse panna püsti uus apteek Pärnu lähedal asuvasse 4300 elanikuga Sindi linna.

Selline see apteegiäri praegu on. Kui seaduse järgi tekib võimalus kuhugi uus apteek püsti panna (näiteks kui mõni apteek on suletud või on asulasse elanikke juurde tulnud), siis lükkavad suured apteegiketid ja frantsiisiomanikud ning väiksemad üksikuritajad loosirattasse tuhandeid fiktiivseid ettevõtteid puhtalt oma šanside suurendamiseks. Liiberi 189 firmat pole sugugi kõige suurem farm, näiteks osaühinguga Patrika on seotud firmad Proviisor1 kuni Proviisor599 – kokku 600 juriidilist keha.

Kuna Patrika teeb väga palju koostööd apteegihiiuga Magnum Medical (kõik Apotheka apteegid ja mõned veel), siis on neil kahe peale kokku korraga loosirattas tuhandeid loosisedeleid. Kui nad võidavad, siis pole sugugi kindel, et apteek avatak-

se. Seda ei pea nad tegema. Niimoodi ongi hunnik Magnumiga seotud firmasid lihtsalt loobunud 180 päeva jooksul taotlust esitamast. Näiteks 2011. aasta märtsis loositi välja kuus litsentsi, millest Magnumiga seotud ettevõtted võitsid neli. Nende nelja aeg lasti lihtsalt mööda ja loobuti. Ja võeti uuesti osa kuus kuud hiljem toimunud loosimisest.

2006. aastast kehtinud seaduse ajal on apteegi avamisõiguste loosimisel osalemine muutunud omaette võidujooksuks. Ühtaegu on nii sotsiaalministeerium, konkurentsiamet kui ka viimaks riigikontroll ja õiguskantsler juba aastaid püüdnud süsteemi muuta, sest regulatsiooni algne eesmärk – tagada maa-piirkondades apteekide olemasolu – pole ennast õigustanud. Vastupidi, konkurentsiameti ülevaatest selgub, et 2003.–2005. aastal tekkis maa-apteekide lausa kuus tükki juurde. Hiljem on see arv vähenenud 147-lt 127-ni.

Osalejate arv suureneb

Aga isegi kui apteekide arv on vähenenud, on loosirattas osalejate arv plahvatuslikult suurenenud. Kui esimestel loosimistel 2007. aastal soovis Tallinnas uue apteegi loomise õigust umbes 40 eri firmat, siis kaks aastat hiljem juba 86, mullu 383 ja tänavu oktoobris lausa 1311. Neist umbes 700 on seotud Magnumi või Patrikaga, 189 Mihkel Liiberiga ja 101 puhul pole taustategijat teada, aga ka teised apteegitur osalised on uued kombid ära õppinud. Tallinna Marja apteegi omanikud on teinud ka endale igaks juhuks umbes

sadakond ettevõtet, et veidike-negi oma šansse suurendada.

Murelikuks ei tee ehk isegi niivõrd see, kuidas eri tegijad püüavad oma šansse suurendada, kuivõrd uute apteekide avamata jätmine. Näiteks ei ole 2009. aasta kevadest saadik suutnud keegi avada uut apteeki Kiviõlis, kuigi see litsents on olnud loosirattas neli korda.

Sama olukord on praegu Sindis: nooruke Mihkel Liiber võitis loosimise pärast seda, kui üks Startingu-farmi ettevõtte (Magnum/Patrika loodud käpikfirmad Starting1 kuni Starting100) oli lasknud oma õigusel aeguda. Seejuures osales toona loosimisel lausa 235 eri soovijat. Liiber, olles järgmisena võitnud, ei esitanud samuti 180 päeva jooksul taotlust üldapteegi rajamiseks.

Inimene, kes arvab, et Sindi linna peaks uue apteegi tegema, peab olema üsna loll.

Avamisõigusega kaubeldakse. Võib arvata, et see ei jää kajastumata ravimihinnas.

NELI ERM-I EHITAJAT

Riigi Kinnisvara AS-i riigihankele „Mälestuste väli – Eesti Rahva Muuseumi peahoone ehitus” laekus tähtjaks neli pakkumust, millest kolm jäid eeldatava maksumuse piiresse. **Delfi**

UUS RONG ON MEIE POOLE TEEL

Sel nädalal asus Poolast koduleele Elektriraudtee esimene uus rong. Tootja Stadleri sõnul jõuab marsruudil Poola–Valgevene–Daugavpils–Riia–Valga–Tallinn sõitev neljavaguniline

rong Elektriraudtee depoosse kohale järgmise nädala lõpuks. Uusi oranže ronge näeb esimesi katsesõite tegemas jaanuaris Harjumaal, sõita saab nendega juuni lõpust. **EPL**

apteegiralli: d õiguse nimel

Magnumiga seotud ettevõtteid loosimisel
(SEALHULGAS PATRIKAGA SEOTUD ETTEVÕTTED)

ROHI

1554

Tartu tudengi Mihkel Liiberiga
seotud ettevõtteid

ROHI

378

Marja apteegiga seotud
ettevõtteid

204

Teadmata omanikuga ettevõtteid
(WASP ÄRIÜHINGUTE NIMEMÜÜK)

202

2438

juriidilist isikut
osales loosimisel

Tallinnas kahe apteegi
avamisloa loosimisel
osalenud ettevõtted

8. oktoobril 2012

JURIIDILISTE ISIKUTE ARV

ROHI

66

Teisi apteekreid ja
ettevõtjaid (8–10 ERINEVAT)

20

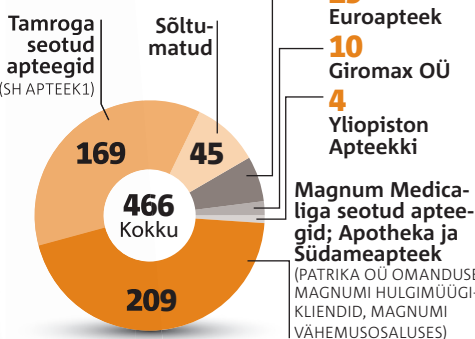
Euroapteegiga
seotud ettevõtteid

14

Yliopiston Apteekkiga
seotud ettevõtteid

Enamik olemasolevaid
apteekse seotud Magnumiga

JURIIDILISTE ISIKUTE ARV

Allikad: ravimiamet, äriregister, apteegikettide kodulehed, riigikontrolli analüüs (sept 2012), Eesti Päevaleht.
Foto: Vallo Kruuser; graafika: Maret Mür

Isegi kui Tallinna puhul võib oletada, et apteegihiiud püüavad meelega uute apteekide avamist konkurentsipärssimise nimel venitada, siis pole konkurentsiametil ka selleks puhuks ühtegi muud hooba kui soovitada piirang kaotada. „Liisuheitmistel suure hulga avaldustega osalemine ei ole konkurentsiseadusega vastuolus, mistõttu konkurentsiamet ei saa seda takistada,” ütles ameti järelevalveosakonna juhataja Juhan Põldroos. „Samuti ei ole konkurentsiametil võimalik nõuda kelleltki apteegi avamist. Nagu öeldud, näeme siinkohal lahendusena apteekide asutamispäirangu kaotamist.”

Sotsiaalministeerium mureseb pigem ravimite hindade pärast, sest õigustega kaubeldakse. „Kuna ravimiseadus ei keela mitte kellelgi apteegi asutamise õiguse saamiseks liisuheitmisel osaleda, võivad õnne proovida ka need,

kellel pole endal soovi apteeki asutada, aga kes loodavad loosiõnne saadud õiguse tegelikule huvilesele maha müüa,” selgitas sotsiaalministeeriumi ravimiosakonna juht Dagmar Rüütel. „Murekohaks on tõepoolest saanud see, et apteegi asutamise õigusega kaupljud võtavad tegelikult huviliselt ära võimaluse apteek asutada ja tegelike huviliste seas on eelisseisus need ettevõtjad, kes jaksavad asutamise õiguse eest suuremat hinda maksta. Võib arvata, et see ei jää kajastumata ravimite hinnas.”

KOV-id on hämmingus

Samal ajal käib mäng üle oma valitsuste peade. Nii Kiviõli linnasekretär Tiina Urban kui ka Sindi abilinnapea Rein Arikko ütlesid, et kuulevad esimest korda, et nende asulasse apteekide rajamise õigust tohute konkurssidega taga aetaks. „Siin Maxima juures, jah, pandi umbes aasta aega tagasi

üks apteek kinni, sest siia ehitati Konsumi juurde üks uuem,” selgitas Arikko, ise loomisest jutust hämmeldunud. „Pakume seda pinda rendile, eelistatud oleks muidugi lastehoid. Aga meil poleks midagi selle vastu, kui tuleks siia veel üks apteek, mis suudaks ellu jääda.”

Ariko ütles otse: „See nüüd pole mingi linnavalitsuse seisukoht, see on minu isiklik seisukoht: inimene, kes arvab, et Sindi linna peaks uue apteegi tegema, peab olema üsna loll. Meil elab siin 4300 inimest, kes pendeldavad pidevalt Pärnu vahet. Enne, kui siin oli kaks apteeki, virelesid mõlemad.”

Näib, et aktivist Liiber ei ole kaatsenudki apteeki rajada. Kui Eesti Päevaleht temalt proviisorihuvide kohta küsis, vastas ta lakooniliselt: „Hetkel on apteegituru regulatsioon selline, nagu ta on. Tegutsen selle regulatsiooni piires ja oma tegemistest teid täpsemalt informeerida ei pea vajalikuks.”

MINEVIK

Prohvetlikud sõnad

Piirangud pandi seaduseelnõusse 2005. aastal, kui Juhan Partsi valitsus hakkas tagasi astuma ja Andrus Ansip tööd üle võtma. Kaarel Pürgi ja Marika Tuusi algatatud muudatust hindas juba toonane sotsiaalminister Marko Pomerants mitte eesmärgipäraseks.

Prohvetlikuks osutus Eiki Nestori (SDE) sõnavõtt seaduse teisel lugemisel. „Minu jaoks on siin kõige koomilisem koht see, et kuidagi ei ole reguleeritud, kuidas taotlejad osalevad liisuvõtmisel, kui palju neid olla võib,” ütles ta. „Kui me kujutame ette, et üks aus proviisor esitab ühe taotluse, siis mingi suurem äriühing võib neid esitada näiteks sada eri nimede all ja sellel suurel äriühingul on võimalus see loterii võita ju palju suurem kui sellel ühel tublil proviisoril. Kas te selle peale ka mõtlesite, kui te seda siia kirjutate?”

„Sellisest aspektist me seda ei vaadelnud,” ütles toona eelnõu esitlenud Nelli Kalikova.

Seadus võeti vastu 13. aprillil, samal päeval kui Ansip ametisse vannutati.

TULEVIK

Mis saab regulatsioonist?

Mullu sügisel juhtis konkurentsiamet juba mitmendat korda sotsiaalministeeriumi ja õiguskantsleri tähelepanu sellele, et piirangud tuleks kaotada.

Viimase piisa tilgutasiid karikasse tänava sügisel nii riigikontroll kui ka õiguskantsler. Õiguskantsler tunnistas oma analüüsis turupiirangu põhi-seadusega vastuolus olevaks, mis tähendas, et riigikogu peab seda muutma.

Teisipäeval kogunenud riigikogu sotsiaalkomisjon võttiski küsimuse uuesti üles, kuid ei kiirusta piiranguid kaotama. Komisjoni esimehe Margus Tsahkna sõnutsi koostatakse raport, millele peab eel-nema raportit kava ja põhiküsimused ning järgmisel aastal jõutakse ehk konkreetsete muudatusteni.

Meeldetuletuseks: ka 2010. aastal jõudis seadus asutamispäirangu kaotamine sotsiaalkomisjoni, kui toonane esimees, samuti IRL-i liige Urmas Reinsalu kinnitas, et on vaja tellida teiste riikide kogemuse analüüs. Analüüs sai valmis, kuid mingeid muudatusi kaasa ei toonud.

Eesti filmiklassika

Sari jätkub
veel 15 DVDga
17. novembril!

31	17.11.2012	Viini postmark
32	24.11.2012	Indrek
33	01.12.2012	Detsembrikuumus
34	08.12.2012	Libahunt
35	15.12.2012	Ristumine peateega
36	22.12.2012	Keskea rõõmud
37	29.12.2012	Ühe suve akvarellid + Võlg
38	05.01.2013	Klass
39	12.01.2013	Põrgupõhja uus Vanapagan
40	19.01.2013	Noor pensionär
41	26.01.2013	Ma pole turist, ma elan siin
42	02.02.2013	Lindpriid
43	09.02.2013	Jan Uuspõld läheb Tartusse
44	16.02.2013	Näitleja Joller
45	23.02.2013	Sügis

Tahad filme
kindla peale - telli!

Info ja tellimine:
tel 680 4444
eestifilm@epl.ee
eestifilm.epl.ee

●●● Eesti Päevaleht

LEEDULASED SÕJAS

Nad ei aja kunagi habet, aeg-ajalt ei pese end ja sageli sõidavad baasist välja nii, et neil pole seljas midagi muud peale kuulivesti ja relvade. Isegi mitte T-särki. ERIÜKSUSTE TEEMAL BLOGIJA **MICHAEL VON** LEEDU AFGANISTANI-ERIÜKSUS-
LASTEST (POSTIMEES)

KULTUURIAJAKIRJADEST

Sellistel ajakirjadel nagu Kodu-tohter, Loodusesõber või National Geographic on igal numbril kümneid lugejaid, kuid kultuuri-ajakirjadel pole üldse. PALA RAAMATUKOGU JUHATAJA **ANU SAUL** (MAALEHT)

IKKAGI AUSAD!

Poliitikud on ausad – ma olen viimase 15 tunni jooksul unustanud rahakoti ja telefoni unise pea ja oma pesa puudumise tõttu kaks korda riigikogus suvalisele aknalauale. Ja alles on olnud. TV3 ajakirjanik **Sven Soiver** Facebookis

PÄIKESEPANEELIDEGA tõhusalt elektrit toota on võimalik ka Eestis

Auverre põlevkivijaama raha päikesepaneelidesse!

Eesti Energia ehitab Auverre põlevkivil töötava energiaploki maksumusega 640 miljonit eurot. Vähemalt samasuguse teise ploki ehitamise otsuse peab vabariigi valitsus langetama järgmiseks suveks. Majandusminister Juhan Parts on seisukohal, et ka teine plokk tuleks kindlasti ehitada, sest vastasel korral ei ole Eesti energeetiliselt sõltumatu.

Küsimusi tekitavad väited, et pärast EstLink 2 kaabli valimist on Eestil kasutada piiramatus koguses Soomes toodetavat odavat elektrit. Kas ikka on? Soome sipleb Olkiluoto jaama valmimiseni energiadefitsiidi käes – vähemalt 2015. aastani, millal eelmainitud jaam peaks valmima.

Millegipärast ehitatakse Soome poolele EstLink 2 maabumiskoha juurde võimalisaid seadmeid elektrienergia vastuvõtuks, mida paraku Eesti poolel näha ei ole. See kõik viitab energia ekspordile Eestist Soome, aga mitte vastupidi. Väide, et meil on võimalik

osta Norrast odavalt elektrit, ei pea samuti vett, sest Soome ja Rootsi vaheline merekaabel seda füüsiliselt ei võimalda. Lähitulevikus ei ole ette näha Soome ja Rootsi vahele lisakaablite ehitamist. Järelikult kui Eesti tarbijad peavad nii või teisiti NPS Eesti piirkonnas vahendusel kallist EE elektrit ostma, siis parem oleks seda teha taastuvenergiat kasutades ja CO₂ emiteerimist piirates.

Tuhandeid päikesepaneele

Auverre teise energiaploki ehitamise asemel võiks valitsus kaaluda võimalust soetada selle raha eest päikesepaneelide süsteeme. Visalt püsib arusaam, et meil on ju üheksa kuud kehva suusailma. Uurimistulemused seevastu näitavad, et Eestis

Auverre katelde raha eest saaks 30 000 elamu katused päikesepaneelele täis.

paistab päikest sama palju kui Põhja-Prantsusmaal või Saksamaal. See jaotub lihtsalt aasta lõikes ebaproportsionaalselt.

Päikesepaneelide süsteem koosneb paneelidest, kaabeldusest, raamistikust katusel või hoovis ja võrguinverteerist, mis muudab alalisvoolu vahelduvvooluks ja aitab ületoodetud elektrienergia võrku tagasi müüa. Talvel, kui meil päikest ei paista, on võimalik tasaarvelduse korras võrgust elektrienergiat tarbida.

Paneelide paigaldamine maksab suurusjärgus 2–2,5 eurot vati kohta. Ühe 150-ruutmeetrise eramu elektritarve on suurusjärgus 8000–10 000 kilovatt-tundi aastas, kui ei ole tegemist elektrikuttega. Süsteemi orienteeruvaks maksumuseks tuleb 21 000 eurot ja aastas toodetakse ühe eramu kohta 9090 kWh elektrienergiat. Auverresse ehitatava teise energiaploki maksumuse eest saaks riigi täieliku toetuse puhul 30 000 eramaja katused päikesepaneelele täis. Riigihanke puhul on alust arvata, et see hind kukub poole võrra, ja kui küsida majaomanikelt ka näiteks 20 protsenti omaosalustasu, kasvab eramute arv juba 74 000-ni. Eramajadele paigutatavate paneelidega toodetaks siis kokku 672 megavatt-tundi elektrienergiat! Praegu on elektriijaamade ööpäevane koguvõimsus talvisel tippajal 1700 megavatti.

Auverre elektriijaama projekteeritav ööpäevane võimsus on 300 megavatti ja selle koguse elektrienergia saamiseks on vaja ahju ajada 35 000 tonni põlevkivi. Aastas teeb see 12,775 miljonit tonni põlevkivi! Päikesepaneelide koguvõimsus on aga 700 megavatti.

Lihntne arvutus näitab, et päikesepaneelidega on võimalik toota pea pool kogust ööpäevas vaja minevat elektrienergiat. Ja ei mingit CO₂ kvootide ostmist. Missugune Euroopa Liidu riik saaks öelda, et toodab peaaegu 45% ööpäevasest elektrienergiast taastuvenergiast meetodil? ●

VALITSEJAID ja tippjuhte ohustava psüühikahäire 14 kriteeriumi

Võim murrab

Villu Zirnask
arvumustoimetaja

Öelda, et peaminister on psüühiliselt haige, kõlab umbes sama „hästi” kui see, et peaminister on moraalne vördjas. Tegelikult – nagu võib lugeda mõne aasta eest Oxfordi ülikooli neuroloogiaajakirjas Brain ilmunud teadusartiklist – areneb peaministritel, presidentidel ja teistel suurt võimu omavatel isikutel, sealhulgas suurfirmade juhtidel, tõesti küllalt sageli välja teatud psüühiliste probleemide kompleks.

Artikli autorite David Oweni ja Jonathan Davidsoni hinnangul võiks selle lisada isegi psüühikahäirete diagnoosimise klassifikatsiooni DSM-IV (mis praegu sisaldab 297 erinevat vaimset häiret) – kui vaid võimurite seas saaks korraldada vahetumaid ja ulatuslikumaid teadusuuringuid. Nad nimetavad seda võimalikku häiret *hubris syndrome*, mis eesti keeles oleks kõrkussündroom või ülbussündroom. Kreeka päritolu sõna *hubris* tähistab äärmuslikku kõrkust, millega kaasnevad võimalialdused.

Bush, Blair, Thatcher...

Viimasel sajal aastal valitsenud 18 USA presidendist peavad Owen ja Davidson kindlaks kõrkussündroomi põdejaks George W. Bushi, võib-olla vaevas see ka Richard Nixonit ja selle psüühikahäire silmatorkavaid jooni oli veel seitsmel presidendil. Viimasel sajal aastal valitsenud 26 Briti peaministrist peavad nad kõrkussündroomi põdenuks nelja (David Lloyd George, Neville Chamberlain, Margaret Thatcher ja Tony Blair), veel kolmel on olnud selle silmanähtavaid jooni.

Kõrkussündroomi diagnoosimiseks pakuvad Briti neuroloogid välja 14 kriteeriumi.

1. Nartsissistlik kaldumus näha maailma eelkõige kui areeni, kus näidata võimu ja otsida isiklikku hiilgust (see on omane ka nartsissistlikule isiksushäirele).

2. Soodumus võtta ette neid tegevusi, mis tõenäoliselt asetavad ta heasse valgusesse, näiteks oma imago võimendamise eesmärgil (omane ka nartsissistlikule isiksushäirele).

3. Ebaloomulikult suure mure oma imago pärast (omane ka nartsissistlikule häirele).

4. Messianistlik maneer oma tegemistest rääkides ja tendents sattuda sellest joo vastusse (omane ka nartsissistlikule häirele).

5. Enda samastamine oma riigi või organisatsiooniga nii suurel määral, et ta peab ennast ja oma huvisid nendega identseks (unikaalne kõrkussündroomi puhul).

6. Kaldumus rääkida endast kolmandas isikus või kasutada enda kohta kuninglikku määratlust „meie” (unikaalne).

7. Ülemäärane uskumine omaenese otsustuste headuse ja põlgus nõuannete või kriitika vastu (omane ka nartsissistlikule häirele).

8. Liialdatud eneseusk, mis on lähedal tunde, et ta

Asi ei ole ainult moraalilis või selles, kuidas ühe või teise erakonna maailmavaade meeldib.

Suurt võimu omavatel isikutel tekivad küllalt sageli teatud psüühilised probleemid.

võib saavutada kõikvõimsuse (omane ka nartsissistlikule häirele).

9. Usk, et kolleegide või avaliku arvamuse ees vastutamise asemel on instants, mis talle hinnangu annab, pigem Ajalugu või Jumal (omane ka nartsissistlikule häirele).

10. Kõigutamatu usk, et kohtus vabastatakse ta süüdistustest (unikaalne).

11. Kontakti kadumine reaalsusega, tihti seotud järjest kasvava isolatsioonis elamisega (omane ka antisotsiaalsele isiksushäirele).

12. Rahutus, hoolimatus, impulsiivsus (unikaalne).

13. Tendents lasta oma „laial visioonil” ettevõetud kursi moraalse ilmeksimatuse kohta sõita üle vajadusest hinnata selle praktilisust ja tulemuste hinda (unikaalne).

14. Kõrgi asjatundmatuse näitamine seal, kus asi on viltu läinud liigse enesekindluse ja detailidesse üleoleva suhtumi-

se tõttu (omane ka histrionistlikule isiksushäirele).

Briti neuroloogide ettepaneku kohaselt peaks nimetatud isiksushäire diagnoosimiseks inimesel ilmne 14 kriteeriumist vähemalt kolm, sealhulgas üks kriteerium, mis on omane üksnes kõrkussündroomile.

Dramaatilised olud soodustavad kõrkussündroomi teket – näiteks George W. Bushil hakkas see sündroom Oweni ja Davidsoni hinnangul tekkima 9/11 sündmuste ajal, Tony Blairi puhul oli vallandajaks NATO rünnak Kosovos 1999. aastal. Eestiski on viimasel ajal häid päästiksündmusi olnud: pronkssõduri sündmused, majanduskriisist välja ronimine... Kui vaadata viimaste aastate sündmusi Eesti poliitikas, siis ülesloetud kriteeriume ja võimaladvikusse kuuluvate inimeste tegemisi-ütlemissi kõrvutades tekivad kahtlused, kas mõni siinnegi poliitik ei kannata nimetatud isiksushäire käes.

Asi ei ole ainult moraalilis või selles, kuidas ühe või teise erakonna väidetav maailmavaade meeldib. Küsimus on ka selles, kas riigitiüri hoidvate inimeste maailmataju on adekvaatne ja kas nad on võimelised läbikaalutud otsuseid tegema. Praegu on põhjust arvata, et pikk võimulolemine on jätanud mõne psüühikale oma jälje, ja kui see on nii, siis peab kartma, et nad lihtsalt ei suuda enam riiki kvaliteetselt juhtida.

Ega ilmaasjata ei kehti paljudes riikides tava või seadus, et rohkem kui kaheks valimisperioidiks ei saa riigipea võimule jääda. Osa peab need kaks perioodi vastu, ilma et „katus sõitma hakkaks”, aga nagu näitab kahe Briti neuroloogi analüüs, siis mitte kaugeltki kõik.

Kas kõrkussündroom on ravitav? Owen ja Davidson ütlevad, et esimene takistus on see, et selle all kannatavad inimesed tõenäoliselt lihtsalt ei pea vajalikuks ravi otsida. Aga seotud probleemidega – nagu depressioon, alkoholiga või peresuhetega seotud hädad – jagu saamiseks pakutavat abi nad võib-olla aktsepteerivad. Nartsissistliku isiksushäire kohta, millel on kõrkussündroomiga ühiseid jooni, leidis üks uuring, et see taandub suhteliselt hästi: kolm aastat pärast diagnoosimist oli see alles vähem kui 50 protsendil uuritud inimestest. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

15.11 - 5.12.2012

HEAD HINNAD

6¹⁹
~~8²⁹~~ **25%**

Mustikane mõisaproua piduroog,
Saaremaa,
kg

1²⁹
~~1⁹⁵~~ **33%**

Rakvere verivorst suitsulihaga
seasooles, Rakvere LK,
500 g, 2,58/kg

3⁴⁹
~~4³⁹~~ **20%**

Ahjubroiler astelpajumarinaadis,
Rannamõisa,
kg

9⁹⁹
~~13⁵⁰~~ **26%**

Sinihallitusjuust Dorblue 50%,
Käserei Champignon,
kg

2⁴⁹
~~3⁴⁹~~ **28%**

Rüütli täissuitsuvorst,
Nõo Lihavürost,
285 g, 8,74/kg

1⁹⁹
~~3¹⁹~~ **37%**

Šokolaadide komplekt,
Vilniaus Pergale,
300 g, 6,63/kg

2⁸⁹
~~4³⁹~~ **34%**

Soolaforelli fileelõigud,
viilutatud, M.V. Wool,
170 g, 17,00/kg

4⁹⁹
~~6⁹⁹~~ **27%**

Külmutatud part,
1,8 kg, 2,77/kg

36⁹⁹
~~61⁹⁹~~ **40%**

Haudepann klaaskaanega Solano,
Pyrex,
3,1 L, 1 tk

1⁴⁹
~~3⁰⁰~~ **50%**

Köögirull Decor,
Kleenex,
4 rulli/pk, 0,37/rull

Hinnang: kümne aasta pärast on alles neli trolliliini

Tallinna transporti saaks parandada ka lihtsate meetoditega. Näiteks harjutada sõitjad bussist väljumiseks nuppu vajutama, et ühissõidukid paremini graafikus püsiks. Bussid-trollid-trammid peaksid väljuma kindla intervalliga, et kellaaeg jääks sõitjale meelde.

Intervjuu

Tuuli Jõesaar
reporter

Euroopa kontrollikoja audiitor ja ühistranspordihuviline Erki Must toob Euroopa suurlinnade näitel esile mitu ideed, mida saaks Tallinna ühistranspordi parandamiseks erilise rahakuluta ära kasutada.

●● **Trolliliin number 2 kaotatakse, asemele tuleb buss. Internet on linlaste meelehärmi täis: ei saada aru, kellele ja miks siis troll number 2 ette jäi, sõitjaid ju oleks. Mida teie arvate, oli linna otsus õige ja õigustatud?**

Sellele küsimusele ei saa nii lihtsalt vastata. Kontekst, miks see liin maha võeti, on segu ühest võimalusest ja ühest põhjustest. Põhjus oli see, et trolle on vähe, võimalus aga see, et Mäepealse rajooni inimesi on vaja paremini teenindada ja siis sai näidata, et tehtu pole mitte marodöörlus trolliliikluse kallal, vaid seda sai esitada kui probleemi lahendamist paljude tallinlaste paremaks teenindamiseks.

●● **Kui meil on trolle vähe, siis kas edaspidi kaob veel liine?**

Number 2 oli kadumiseks loogiliselt esikohal, sest tema n-ö päris oma liin on paarsada meetrit Mustamäel. Samast loogikast lähtudes on järgmine, mis võidakse maha võtta, number 5, sest tema oma liin võrreldes trolliliiniga number 1 on ainult 600 meetrit Toompuiestee ristmikust Balti jaamani. Number 2 kaotamine selles kontekstis, et trollid asendatakse bussidega, on loogiline.

●● **Mis trolliliinid meil kümne aasta pärast käigus on?**

Kilometraaz, mida üks troll läbi suudab sõita, on pikem. Bussid, mis tulid meile samal ajal kui trollid, on ammu vanarauaks läinud. Samad trollid aga on sõitnud 20 aastat ja kaks miljonit kilomeetrit, sest tööloomana on troll täiuslik. Praeguseks on aga Tallinn investeerinud veeremisse nii, et sellest piisab neljale liinile. Kui minult praegu küsida, mis liinid on käigus kümne aasta pärast, siis ma ütleks number 1, 3, 6 ja kui jätkub trolle, siis ka number 9. Selleks on prae-

Hüvasti, number 2: Erki Musta sõnul pole Tallinnas trolliliiklusel tulevikku, ehkki sõidukile pole midagi ette heita.

Foto: Terje Lepp

gu trollid olemas ja kui vaadata Tallinna investeringute plaani, siis tänavu pidi ostate kolm trolli, aga ei ostate ühtegi ja ma ei usu ka, et järgmisel aastal neid ostetaks.

●● **Kuidas saaks Tallinna ühistranspordisüsteemi parandada, ilma et selleks kuluks miljoneid ja miljoneid eurosid?**

Tuleks rakendada taktisüsteemi! See tähendab, et igast bussipeatusest läheb buss kindla intervalliga – ütleme näiteks Hiiu jaama peatusest läheb

jääb meelde, millal tema buss läheb. See on võib-olla raskem kui PIN-koodi meeldejätmine, aga siiski on see lihtsalt meeldejäät.

Tippundide ajal rakendatakse ühissõidukiliikluse tihendamiseks pooltakti. Tallinnas võiks olla takt 15 minutit, pooltakt seitse-kaheksa minutit. Kui see süsteem toimiks 15 põhiliinil, siis ühissõidukitega sõitmise kindlus kasvaks. Tallinn pole ka nii eriline, et ei saaks nii teha nagu palju suuremates linnades, näiteks nagu Saksamaal Kölnis. Kui tagame selle, et bussil on võimalik graafikus püsida – selleks on ühissõidukirajad ja ma ei ühine hädakooriga, et see oli vale –, võivad ikkagi tekkida pudelikaelad. Näiteks Nõmme ristmik, kust läheb läbi neli-viis ühissõidukiliini. Seal on probleem, mille peaks lahendama ühissõiduki-fooridega. Nii töötab see näiteks Rootsis ja Belgias. Bussidele on lubatud vasakpöörde paremast sõidureast. Selleks on eraldi foor, mis lühikeseks ajaks paneb muu liikluse kinni, buss vajab pöördeks vaid kümnekond sekundit.

●● **Mida veel teha saaks?**

Ühistranspordi teine reformivajadus taktisüsteemi kõrval

on nupu kasutamine. Lausa skandaalne, kuidas see meil ei toimi!

●● **Sellesama nupu, kust peatust tellida? Seda ei kasuta ju suurt keegi.**

Jah! Tegelikult kehtestati see reform juba aastal 2001 või 2002: kui tahad väljuda, vajuta nuppu või mine ukse juurde. Aga meil pole see juurdunud. Riias teab ka 90-aastane mammi, et ukse juures on vaja nuppu vajutada, sest buss ei jää seisma, kui nuppu ei vajuta. Meil on nagu Nõukogude ajal: peatuses kedagi pole, aga buss seisab, ukseid lahti, ja kütab õhku. Kui üks tädi tahab välja, siis ei pea selleks kõiki nelja ust lahti tegema. Mida me sellest õuest kütame?

Sama on bussi peatamisega. Helsingis teavad kõik: selleks, et bussi peale saada, tuleb kätt tõsta. Selle süsteemi rakendamise korral ei tee buss mittevajalikke peatusi ja paraneb võimalus püsida graafikus.

●● **See lahendus tundub lihtne ja mitte kuigi kulukas. Mis te arvate, miks pole seda Tallinnas siiani rakendatud?**

Ma väidan, et ei ole nähtud vajadust, kuna inimestele pole antud lubadust, et buss tuleb õigel ajal. Seega pole tehnilised lahendused – mis muidugi ka midagi maksavad – prioriteetsed.

Muidugi on hästi lihtne olla kriitiline, aga tegelikult on Tal-

linna süsteem igati korralik ja potentsiaalirikas.

●● **Suurt nurinat kostab selle kohta, et Tallinna liinivõrk on iganenud ega arvesta tööstusparkides asuvate töökohtade ja uuselamurajoonide elanikke. Mis teie sellest arvate?**

Kui vaatame Riia, siis see linn on samamoodi uuendamata liinivõrguga, mis on ühesugune püsinud aastakümneid. Aga Riia on ühistranspordi investeerinud väga palju raha, seal sõidavad uued trollid, trammid ja bussid. Kui võrrelda Tallinna ja Riia, on Riia kaks kraadi mugavam ja kasutajasõbralikum. Häda on muidugi ka selles, et Tallinn on katkimurtud merekarbi või liblika kujuline: kitsas kesklinn ja kaks suurt tiiba. Tallinna kuhu tekitab nn kiirte süsteemi: liinid kiirgavad kesklinnast väljapoole. Iseenesest ei ole see halb, aga mulle tundub, et koht, kuhu pole pandud piisavalt raha, on „liblikatiibade” sees toimuv liiklus.

Häbiplikiks on muidugi linnaäärsed elamurajoonid. Peetri küla ühendus on parim näide – see on lausa roppus, niimoodi ei tohi elurajoon ühendamata olla. See pole Euroopa, vaid Valgevene! Vaja on ühendada linna lähedased piirkonnad ühistranspordiga. Praegu on karjuv ebaõiglus nende suhtes, kes seal elavad: nad on autodesse aheldatud. ●

Egiptuses röövitud lapsest pole ikka infot

Kadunud

Egiptuses Hurghadas oma röövitud üheaastase tütre jälgi ajav Kristi Maajärv ei tea lapse saatusest endiselt midagi.

Egiptlasest abikaasaga, kes pere ühise lapse röövis, pole naine kohtunud. Kui möödunud nädalal oli veel teada, et laps on Hurghadas, siis nüüd pole seegi enam kindel. Maajärv ei soovinud teemat praegu pikemalt kommenteerida, nentides vaid, et on juba täiesti paanikas.

Välisministeeriumi Kairo saatkonna ja välisministeeriumi konsulaarosakonna töötajad on Maajärvega regulaarselt ühenduses, et jätkata oma poolse toe pakkumist. Samuti on välisministeerium olnud ühenduses naise lähedastega Eestis, tema advokaadiga ja prokuratuuriga Hurghadas.

Välisminister Kairos

„Tegeleme jätkuvalt kõikvõimalike kontaktide loomisega ja asjaolude uurimisega, mis võiksid kaasa aidata ema ja lapse kokkuviiamisele,” ütles välisministeeriumi pressiesindaja Mariann Sudakov. „Seliste juhtumite lahendamine on aeganõudev ning olulised arengud ega ka lõpplahendus ei pruugi saabuda kiiresti.”

Eile oli Kairos ka välisminister Urmas Paet. Teisipäeval osales Paet Euroopa Liidu ja Araabia liiga välisministrite kohtumisel.

Maajärve abikaasa Rami Ahmed Anwar Ahmed röövis koos oma sugulastega paari ühise üheaastase tütre Carmeni 25. oktoobril. ● **Kärt Anvelt**

Stadler vaidlustab

Trammihange

Šveitsi ettevõtte Stadler sai eelmisel nädalal Tallinna Lintranspordi AS-ilt kätte ametlikud põhjendused riigihanke pakkumuse tagasilükkamise kohta. Stadler Bussnang AG juhatuse liikme Stan Skalski sõnul analüüsis ettevõtte hankija selgitusi põhjalikult ja jõudis järeldusele, et ei nõustu põhjendustega. Seetõttu vaidlustas Stadler oma pakkumuse tagasilükkamise riigihangete vaidlustuskomisjonis. Samuti palus Stadler komisjonil kontrollida, kas võitjaks tunnistatud CAF-i pakkumuses vastab hankedokumentides sätestatud tehnilistele nõuetele.

Mis vaide täpselt sisuks on, pole teada. „Me ei soovi hetkel arutada vaidlustuse detaili avalikult ja hoidume edaspidistest kommentaaridest, kuni riigihangete vaidlustuskomisjon langetab oma otsuse,” märkis Skalski. ● **EPL**

Pankrot või mitte, Estonian Airiga hätta ei jäeta

Tulevik

Lennufirma sõltub

Euroopa Komisjonist: kas ta lubab riigil firmat toetada või mitte.

Urmas Jaagant

urmas.jaaqant@epl.ee

Pankrot või riigiabi – need on nüüd ametlikult riikliku lennufirma Estonian Airi valikud. Nii ütles majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts pärast valitsuse nõupidamist, kus lennufirma juhtkond andis olukorrast ülevaate. Loomulikult ei ole kummagi kasuks veel otsustatud ja see ei sõltu ka ainult valitsusest. Kui Euroopa Komisjon ei luba Estonian Airile riigiabi anda, siis polegi midagi valida ja lennukid lükatakse angaari.

Kardetakse mainekahju

Aga seni, kui selguvad detailid ja asi taas valitsuses jutuks võetakse, kulub Partsi hinnangul kolm nädalat. Lõpliku otsuseni loodetakse jõuda järgmise aasta kolme esimese kuu jooksul. Aga

kui kindel saab reisija sellises ebamäärases olukorras olla oma juba planeeritud reisi toimumises?

Nii Parts kui ka peaminister Andrus Ansip kinnitasid eile korduvalt, et reisijad millegi pärast muretsema ei pea, ükskõik milline otsus Estonian Airi kohta ka ei tehtaks.

„Valitsuse ühemeelne seisukoht oli, et reisijate küsimused lahendatakse igal juhul. Oleta-

et Eesti ei saaks lubada endale mainekahju, mis tekiks, kui Estonian Airi reisijad jääksid mõne välisriigi lennujaama kohvrite otsa istuma.

Tasub kindlustada

„Reisijad ei pea muretsema, neid kuhugi hätta ei jäeta,” ütles Ansip. „Mainekahjud riigile on ka rahalises mõttes väga kulukad. Peaksime arvestama oluliste majanduskahjudega, mis oleks mõõdetavad sadakonna miljoni euroga.”

nüüd erida. Lennufirma avalike suhete juht Ilo-na Eskelinen kinnitab kõike sama mida poliitikutdki: kui lend on plaanis kirjas, siis see ka toimub.

„Viimase kahe nädala jook-
sul on Estonian Air oma lennu-
plaani kohandanud vastavalt
ettevõtte uuele tegevussuuna-
le keskenduda nendele Eesti
jaoks olulistele põhisihthoh-
tadele, kuhu on olemas kind-
el nõudlus,” viitas Eskelinen.
Uus tegevussuund tähendab,
et juba on suletud Helsingi,
Joensuu, Jyväskylä, Tartu ja

Alles Ansip kinnitas, et firmat pankrotti ei lasta, nüüd tuli seisukohta korrigeerida.

me, et kui juhtuks kõige hullem (pankrot – U. J.), ei kaotaks reisija kindlasti rahaliselt ja leitaaks kõik võimalused, et ta saaks liikuda oma planeeritud marsruudil,” kinnitas Parts.

Ansip, kes paar nädalat tagasi kinnitas, et Estonian Airi mingil juhul pankrotti ei lasta, oli eile sunnitud oma seisukohta korrigeerima. Kuigi halvim väljavaade on nüüd taas jutuks, kinnitas ka Ansip,

Estonian Airi pileti ostnud saavad oma reisi või antakse raha tagasi.

Foto: Tanel Meos

Viini liin, Pariisi lende vähen-
datakse ning Thbilisi, Han-
noveri, Göteborgi ja Londo-
ni liin jäetakse üleüldse ava-
mata. Eskelinen rõhutas, et
piletirahast keegi ilma ei jää.
Isegi kui inimene on ostnud
pileti Thbilisisse, kuhu nüüd
Estonian Air ühtki reisi ei tee-
gi, viiakse ta kohale teisi või-
malusi kasutades või maks-
takse raha tagasi. Tõenäoliselt
pikeneb küll lendamisajag, sest
tuleb teha ümberistumisi.

Kindlustusfirmade reisi-

kindlustused lennufirma pankrotti ei kata, nentis ERGO kindlustusdirektor Andres Konsap. „Üldine põhimõte on, et kui näiteks piletit olid juba olemas ning peale infot, et reis jääb suure tõenäosusega ära, ostetakse kindlustus, siis selliseid kahjusid ei hüvitata,” ütles ta ja lisas, et parim, mida klient teha saab, on kindlustada oma reisi kohe pärast piletit ostmist.

If Kindlustuse kommunikatsioonijuht Rain Porss

tõdes, et kindlustusfirma ei küsi, kas inimene reisib lennuki või laevaga või milline firma reisi korraldab. „Reisitõrkekindlustus korvab vaid reisija või tema lähedase tervisest tulenevad riskid ning transpordi halva ilma ja tehnilised tõrked,” loetles ta.

Seesam Kindlustus kinnitas, et isegi kui on teada, et kindlustuse soovija lendab Estonian Airiga, müüakse reisikindlustust täpselt samadel tingimustel. ●

Telli nüüd Eesti Päevaleht!

**Võida 3 x 1000 € väärtuses
kodusisustust Kaubamajast!**

Kõik Eesti Päevalehe Kodupaketi ja Äripaketi praegused tellijad saavad samuti loosimistele registreeruda.

Telli ja registreeru:

epl.ee/aripakett

epl.ee/kodu

Äripakett sisaldab:

Kodupakett sisaldab:

- Eesti Päevaleht E-R
- Uus laupäevaleht LP
 - Ärileht
- Eesti Päevaleht, LP ja Ärileht digilehena

- Eesti Päevaleht E-R
- Uus laupäevaleht LP
 - Eesti Päevaleht ja LP digilehena

 kaubamaja
üks ja ainus

ärileht

IRL ähvardab enda vastu kandideerijad välja visata

Poliitika

Erakonna nn kampsunite tiiva esindajad peavad enne valimisi otsustama, kas jätkata IRL-is või mitte.

Vahur Koorits
uudised@ep.lee

Isamaa ja Res Publica Liidu (IRL) esimehe Urmas Reinsalu sõnul võttis volikogu vastu otsuse, et kui tekib hüpoteetiline olukord, kus IRL-i liikmed kandideerivad oma partei vastu, siis selle sammuga on nad väljendanud soovi erakonda mitte kuuluda. „Siis tuleb langetada nende inimeste erakonnast välja arvamise otsus,” lausus Reinsalu.

Ta pidas aga selle hüpoteetilise olukorra realiseerumist äärmiselt ebatõenäoliseks. „Miks peaks üks aus, sirgjooneline inimene, kes soovib kuuluda ühte erakonda, oma erakonnaga konkureerima?” Erakond toetab oma liikmete osalemist aasta pärast toimuvat kohalikel valimistel era-

konna nimekirjas, aga on nõus sellega, et nende liikmed kandideerivad väiksemates omavalitsustes valimisliidu nimekirjas, kui IRL selles omavalitsuses oma nimekirja välja ei pane.

Kuigi Reinsalu pidas mõne IRL-i liikme kandideerimist konkureerivas nimekirjas väga ebatõenäoliseks, spekulatsioonideks siiski, et riigikogulased Tõnis Lukas ja Andres Herkel võivad seda teha valimisliidus, mis on seotud MTÜga Vaba Isamaaline Kodanik (VIK) ja kuhu kuulub palju nende endisi ja praegusi erakonnakaaslasid.

Lukas jättis otsad lahti

Lukas ütles, et tema ei mõtle praegu kohalikel valimistel kandideerimisele. Herkeli sõnul oleks teise erakonna nimekirjas kandideerimine tõesti küsitav, kuid valimisliitude suhtes peaks olema minimaalne paindlikkus. IRL-i eestseisuses väljendati selles küsimuses eriarvamust ja seda tegi Herkeli sõnul pea-

Tõnis Lukas (vasakul) ja Andres Herkel said IRL-ilt ultimaatumi – Vaba Isamaalise Kodaniku nimekirjas kandideerimine tähendab parteipiletist loobumist.

Foto: Arno Mikkor (EPL-i arhiiv)

le tema ja Lukase veel mõni eestseisuse liige.

Herkel suhtus sümpaatia-idealet, et Tallinnas peaks suletud kartellierakondade kõrval valimistel osalema ka piisavalt jõuline kodanike valimisliit: tekkigu see siis näiteks VIK-i baasil või soovitatavalt mitme eri kodanikualgatused koostöös.

Reinsalu sõnul on erakond mõttekaaslaste ühendus, mil-

le eesmärk on lisaks aruteludele avaliku poliitika teostamine. Seda teostatakse konkurentsiolekordas ja erakond ühe

Miks peaks aus ja sirgjooneline inimene omaenda erakonnaga konkureerima?

meeskonnana ei pea mõistlikuks, et ta konkureeriks iseendaga. „Filiaalnimekirjade moodustamist me erakonna-

na toetada ei kavatse,” lausus Reinsalu.

Riigikogu liikme volitused peatanud Mart Laari tervis on endiselt kehv, kuigi Reinsalu sõnul ta paraneb jõudsalt. IRL-i fraktsiooni liige Juku-Kalle Raid hääletab täpselt nii, nagu ise tahab. Kui nüüd peaks tekkima ka olukord, kus Herkel ja Lukas visatakse IRL-ist välja, siis jääks IRL-ile riigikogus vaid 19 kindlat häält ja valitsuskooalitsioonile kokku vaid ühehääleline ülekaal. ●

KOMMENTAAR

Probleem on paljudel

Andres Herkel

riigikogu liige

See ei ole niivõrd minu ja Tõnise probleem, vaid päris paljude inimeste probleem väiksemates omavalitsustes. Ühelt poolt surutakse peale erakonna nimekirja, aga teiselt poolt on kohalikud probleemid ja jõujooned teistsugused ja inimesed võivad eelistada osalemist mõnes laiapõhjalises valimisliidus.

Teine punkt, milles ma erakonna arusaama ei jaga, on riigikogu liikmete ja ministrite kohustamine kohalikel valimistel kandideerima. See on rumalus! Mul tekib sisemine kõhklikus kandideerida kuhugi, kuhu ma seaduse järgi kuuluda ei saa. Teatavasti ei saa kehtiva seaduse alusel kuuluda korraga riigikokku ja kohaliku omavalitsuse volikokku. Tallinnas saab riigikogu liige kuuluda küll linnaosa halduskokku, kuid halduskogude tiibu on sedavõrd kärbitud, et selle õiguse kasutamine ei pruugi valimistel osalemist minu enda jaoks enam piisavalt hästi õigustada.

Täna Delfis:
Kuidas on skandaalid mõjutanud Reformierakonna populaarsust?

KESKKONNAAMET

Loodusobjekti kaitse alla võtmise teade

Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon teatab, et jätkab järgmiste looduskaitsealuste objektide kaitse-eeskirjade menetlust, seoses vajadusega tagada Natura 2000 elupaigatüüpidele vastavate koosluste kaitse:

- **Keisripalu looduskaitseala** Valga maakonnas Helme vallas (algatatud 3. märtsil 2010. a Keskkonnaministri käskkirjaga nr 279);
- **Riidaja looduskaitseala** Valga maakonnas Põdrala vallas (algatatud 3. märtsil 2010. a Keskkonnaministri käskkirjaga nr 279);
- **Pähni looduskaitseala** Võru maakonnas Varstu ja Rõuge vallas (algatatud 3. märtsil 2009. a Keskkonnaministri käskkirjaga nr 318).

Keisripalu looduskaitseala kaitse-eesmärk on elupaigatüüpide vanad loodusmetsad (9010*) ja rohunditerikkad kuusikud (9050) kaitse. **Riidaja** looduskaitseala kaitse-eesmärk on elupaigatüüpide vanad laialehised salumetsad (9020*) ja rohunditerikkad kuusikud (9050) kaitse. **Pähni** looduskaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta, säilitada, taastada ja tutvustada kaitsealuseid liike ja nende elupaiku, looduse ja maastiku mitmekesisust ning ürgilmelisi puistuid; elupaiku vanad loodusmetsad (9010*), siirdesoo- ja rabametsad (91D0*), musträhni (*Dryocopus martius* L.) ja II kaitsekategooria liigi elupaiku ning kaitsealust liiki roomav öövilge (*Goodyera repens*).

Kaitse-eeskirja eelnõu, seletuskirja ja kaardimaterjaliga on võimalik uuesti tutvuda avaliku väljapaneku ajal Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni Valga (Kesk 12) ja Võru (Karja 17a) kontorites ning järgmistes kohalikes omavalitsustes:

- Helme vallavalitsus (Tartu 20, Tõrva) 19.11.2012 – 10.12.2012 (Keisripalu LKA)
- Põdrala vallavalitsus (Põdrala küla) 19.11.2012 – 10.12.2012 (Riidaja LKA)
- Varstu vallavalitsus (Varstu alevik) 19.11.2012 – 10.12.2012 (Pähni LKA)

Vastavalt looduskaitsealuse § 9 lg 4 p 3, teeme ettepaneku arutada asja ilma avaliku aruteluta. **Eelnevast lähtudes palume esitada oma seisukoht ja vajadusel parandusettepanekud kaitse-eeskirja eelnõu kohta kirjalikult Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioonile (voru@keskkonnaamet.ee või Karja 17a, Võru 65608) hiljemalt 10.12.2012**

Kui selleks tähtjaks ei ole parandusettepanekud või vastuväiteid esitatud, arvestame, et olete käesoleva eeskirja eelnõuga nõus.

Lisainfo:

Keisripalu ja Riidaja looduskaitsealad

Reet Reiman

tel 786 8371

reet.reiman@keskkonnaamet.ee

Pähni looduskaitseala

Jaanus Tanilsoo

Tel 786 8362

Jaanus.tanilsoo@keskkonnaamet.ee

RAKVERE TEATER

Jõululavastus lastele

DÕM DO DÕMM JA VÕLURAAAMAT

Uus mängukoht võluetteis Rakvere Pangamaja
Piletiga kaasa kingitus
Etendused 7.-21. detsembrini 2012 kell 11 ja 15

rakvereteater.ee piletimaailm.com 32 95 444

Presidendi sõnul on valetamine lubamatu

Seisukoht

Demokraatia ei ole Eestis kaaperdatud, kuid suhe võimu ja rahva vahel vajab korrastamist, leiab president Toomas Hendrik Ilves.

„Üleolev suhtumine, tõe varjamine, et mitte öelda valetamine, ning paljusid inimeste puudutavate küsimuste otsustamine ilma neid inimesi kaasamata on lubamatu,” ütles Ilves Vikerraadios saates „Reporteritund”.

Ilvesel on hea meel, et Harta 12 kiri on sundinud võimalolijaid tunnistama, et midagi on valesti. „Valitsuse moodus-

tamine ei anna õigust ainultõde välja kuulutada,” ütles Ilves.

Kuid president ei arva, et demokraatia on kaaperdatud. „See on väike liialdus. Inimesed peaksid vaatama laiemalt ümberringi: Lääne-Euroopas on samuti tõusud ja mõõnad. Kui mõnes riigis läheb asi hulluks, tulevad reformid, ning mitte ainult valitsemise alal. Seepärast ongi demokraatia edukas, et võimaldab teha muudatusi,” ütles Ilves.

Ilves jättis vastamata küsimusele, mis puudutas harta autorite kriitikat presidendi enda kohta, ja katkestas intervjuu. ● Delfi

Peaminister Andrus Ansip: jah, ma vabandan

Reformierakond

Rahvusringhäälingu ajakirjanik märkis eilsel valitsuse pressikonverentsil, et avaldatakse meelt, ühiskonnategelased kirjutavad pöördumisi, ja küsis, kas Ansip saab aru, miks inimesed ärritunud on. „Pikale veninud finantskriis on lähedalt puudutanud paljusid inimesi, nad elavad ängi välja

protestides, protestikirju kirjutades ja neile allkirju kogudes,” avaldas Ansip arvamust. Ajakirjanik uuris Ansipilt ka, kas ta ei leia, et vabandamine puhastaks õhku ja muudaks ka võimalike seadusemuudatuste tegemise seoses erakondade rahastamisega lihtsamaks. Sellele küsimusele oli Ansipil lühike vastus: „Jah, ma vabandan.” ● Delfi

EUROOPA

Eurostat teatas eile, et kolmandas kvartalis kahanes euroala majandus võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 0,6 protsenti, EL-is tervikuna aga 0,4 protsenti. **EPL**

IIISRAELIS GAZA TÕTTU MOBILISATSIOON

Iisraeli kaitsejõududel tuli kutsuda teenistusse piiratud arv reserviste, et valmistuda võimalikuks maavägede sissetungiks Gazasse, teatasid Iisraeli kaitsejõud neljapäeval.

Pinged tõusid lakke pärast seda, kui Iisrael vastas kolmapäeval Gazast tehtud raketirünnakute operatsiooniga, mis tappis Hamasi sõjaväelise juhi Ahmed Jabari (pildil). **Delfi**

3000 KREEKLASE TÖÖ TEEB ÄRA 1000 SAKSLAST?

Saksamaa asetöömminister Hans-Joachim Fuchtel, kes on nimetatud Saksamaa liidukantsleri eriesindajaks Kreekasse, teatas eile Thessaloníkis, et 3000 Kreeka munitsipaal töötaja töö teeb ära

1000 Saksa munitsipaal töötajat. Ta viitas uuringutele, mis näitavad, et Kreeka kohalike omavalitsuste töötajad on vähem produktiivsed kui Saksamaa töötajad. **Delfi**

Hiina uus juhtkond on oodatust vanem ja ka palju vanameelsem

Vahetus

Vaatlejad ei oota juhtidelt tõsisel poliitilisel reformel, küll aga majandusmudeli tuunimist.

Kaivo Kopli

kaivo.kopli@epl.ee

Pärast nädala kestnud parteikongressi kogunes eile hommikul Pekingis poliitbüroo uus koosseis, et vormistada ametisse Hiina peamise võimuorgani – poliitbüroo alalise komitee – liikmed. Teleülekandes näidati üksteise järel saali sammumas seitset meest esotsas Xi Jinpingiga, nagu arvatud oligi.

Ega teinegi mees, Li Keqiang ei valmistanud üllatust, kuid üldiselt eeldatust erinevalt ei pääsenud alalise komiteesse ühtegi selgelt reformimeelset tegelast, nagu ka mitte ühtegi naist.

Nii leidsidki paljud vaatlejad, et juhtkond osutus konservatiivseks ja ka senisest vanemaks – meeskonna keskmine vanus on 63,4 aastat, samas kui viie aasta eest ametisse asunud koosseisul oli see näitaja 62,1. Peale Xi ja Li, kellest peaksid kevadel saama vastavalt president ja peaminister, on kõik liikmed 64 ja vanemad, mis peaks reeglite püsibil tühendamada, et viie aasta pärast vahetatakse nad välja.

Seni on aga seis selline, et praegust asepresidenti Xi'd, asepeaminister Li'd ja asepeaminister Wang Qishani peetakse

Ilmselt tähtsuse järjekorras astus avalikkuse ette uus juhtkond: Xi Jinping, Li Keqiang, Zhang Dejiang, Yu Zhengsheng, Liu Yunshan, Wang Qishan ja Zhang Gaoli (vasakult paremale).

se vaid mõõdukateks reformitideks, ülejäänud nelja meest aga pigem konservatiivideks.

Alalise komiteesse ei pääsenud ühtegi reformimeelset tegelast ja ka mitte naist.

Komiteesse ei pääsenud kaks senise parteiliidri ja riigijuhi Hu Jintao liitlast, reformimeelse reputatsiooniga Guangdongi kuberner Wang Yang

ja partei organisatsioonijuht Li Yuanchao.

Ühe ladvikuga sidemeid omava Reutersi allika sõnul korraldati 25-liikmelises poliitbüroos mitteametlik hääletus ja need kaks langesid lõppvalikust välja, kuna enamik pidas neid

liiga liberaalseks. Hongkongi ülikooli Hiina poliitika eksperdi Jean-Pierre Cabestani hinnangul on Hiina juhtkond lõhenenud, see-

pärast on poliitilisi muudatusi vara oodata.

Poliitiline halvatus

Küll aga suudavad uued juhid tema meelest kergemalt jõuda üksmeelele majandusreformide edendamises. „Neil on kergem liikuda uuendatud kasvumudeli suunas ja ma arvan, et selles suudavad nad kokku leppida ja see ei kujune nende raskemaks ülesandeks. Aga ma näen ette poliitilist halvatust,” ütles Cabestan Reutersile.

Oma esimeses kõnes partei-

KES NAD ON

Tulevane president ja peaminister

Xi Jinping

1953. aastal sündinud Xi on üks nn printsikestest ehk endiste kõrgemate parteijuhtide järeltulijatest, kes on seega poliitikaga seotud varastest eluaastast saadik ja jõuab täielikku tipu märtsis presidendiks saades.

Ta on üle elanud perioodi, mil tema isa põlu alla langes ja ise maapiirkonda tööle saadeti. Keemiku ja insenerharidusega Xi astus parteisse 1974. aastal, ta on töötanud mitmes provintsis ja oli enne keskaparaati tõusmist 2007. aastal parteiboss Shanghai. Tal on tihedad sidemed sõjaväega ja toetus riiklikus tööstussektoris.

Li Keqiang

1955. aastal sündinud Li on teinud läbi karjääri lihtsast töolisest provintsi parteijuhi ja tuleval aastal peaministri kohani.

Erinevalt „printsikestest” on ta tõusnud parteihierarhias noorteühenduse kaudu, nagu ka president Hu, kelle liitlaseks ja ka varasemaks soosikuks partei ja riigijuhi kohale teda on peetud. Li õppis õigusteadust prestiizikas Pekingi ülikoolis. 1999. aastal sai temast Hiina noorim provintsi kuberner põllumajanduslikus Henanis, muljetavaldavalt olevat ta saanud hakkama tööga ka tööstuslikus Liaoningis.

juhina ütles Xi, et uutele juhtidele langeb suur vastutus, nende missioon on aga olla ühtne ja juhtida parteid ja rahvast nii, et Hiina riik oleks tugevam ja võimsam. „Rahva soov parema elu järele on see, mille nimel me peame võitlema,” ütles Xi, pidades vajalikuks suuremat parteidistsipliini ja võitlust korruptsiooniga. „Partei on silmitsi mitme tõsise väljakutsega ja parteis on palju pakilisi probleeme, mis tuleb lahendada. Eriti korruptsioon, rahvast lahku kasvamine, formaalsuste

ja bürokraatia vohamine, mida on põhjustanud mõni parteiametnik.”

Ühest probleemist paistab aga Xi olevat pääsenud: lahkuv Hu ei jää ilmselt tema järelvaatajaks, nagu tegi seda 2002. aasta juhtkonnavahtusel Hu eelkäija Jiang Zemin, kes jäi veel paariks aastaks partei mõjuvõimsa sõjalise keskkomisjoni juhiks. Kuigi ka seekord eeldati, et Hu selle koha endale hoiab, määrati Xi siiski ka sinna, mis tema positsiooni kindlustab. ●

Soome niklikaevandusest võib reostus jõuda Läänemerre

Uraanireostus

Talvivaara kaevanduse jääkide settebasseinidest võis loodusesse sattuda ülisuur mürgikogus.

Raimo Poom

raimo.poom@epl.ee

Soome idaosas asuvast Talvivaara kaevandusest, mis kuulub samanimelisele ettevõttele, lekkis kahe nädala jooksul loodusesse ülisuur kogus mürgiseid kaevandusjääke. Settebasseinide lekkele, mis sai arvatavasti alguse 4. novemb-

ril, suudeti piir panna alles kolmapäeval, kuid vahepeal võis veekogudesse voolata isegi tuhandeid tonne mürke igas tunnis.

Põhjanaanabrite juures juba väga suureks looduskatastroofiks hinnatava lekke tõsidust näitab kasvõi see, et keskkonnametnikud pidid pärast kaevandusest lõuna poole jäävatest looduslikest veekogudest võetud proove selle nädala alguses tunnistama, et need „näitavad metallide kontsentratsiooni, mis on seal elavatele eluvormidele ohtlikud”. Proovidest leiti väga suurtes kogus-

Tohtu reostus

Soome Greenpeace'i hinnangul võib Talvivaara puhul olla tegemist Soome ajaloo kõige hullemaga tööstusõnnetusega. „Lekke kõrghetkel võis loodusesse sattuda igas tunnis kuni 5000–6000 m³ saastunud vett,” märkisid põhjanaabrite loodusaktivistid.

tes alumiiniumi, kaadmiumi, niklit, uraani ja tsinki.

Kaevandust pidava Talvivaara Oy teatel suudeti lekkele piir panna alles pärast spetsiaalse täiendava tammi rajamist. „Enne tammi valmimist tuli settebasseinidest vett välja lasta 8.–11. novembrini,” mõnits ettevõtte reostuse jõudmist loodusesse ka enda ametlikus teates.

Tõsine õnnetus

Soome Greenpeace hindas, et tegemist võib olla riigi ajaloo kõige tõsisema tööstusõnnetusega. „Lekke kõrghetkel võis loodusesse sattuda igas tunnis kuni 5000–6000 kuupmeetrit saastunud vett,” märkisid põhjanaabrite loodusaktivistid.

Suur kogus reostust võib mööda looduslikke vee kulgemise ahelaid liikudes veel väga palju kahju põhjustada:

jõuda Venemaa Laadoga järve ja Neeva jõe kaudu ka Soome lahte.

Õnnetuse täpsem ulatus pole siiski veel selge, sest Soome keskkonnateenistuse algatatud lekke põhjuseid ja järelmeid kokkuvõttev uurimine on alles algusjärgus.

Suure ulatusega õnnetus aktiveeris ka rahva. Kolmapäeval toimus Helsingis ligi tuhande osavõtjaga protestimarss, kus nõuti Talvivaara kaevanduse sulgemist. YLE teatel marssisid protestijad parlamendihoone juurest keskkonnaministeeriumi ette, kus minister Ville Niinistöle anti üle vastavasisuline, rohkem kui 17 000 allkirjaga petitioon. „Kui ma poleks minister, oleksin teiega ühinenud,” märkis keskkonna eest vastutav Niinistö protestijatega kohtudes. ●

SAMPOST SAI DANSKE

Eile vahetati Sampo Panga kaubamärk Danske Banki vastu. Muutus panga senine kodulehe aadress: www.danskebank.ee. Klientide lepingud ja pangakaardid jäävad kehtima. **EPL**

KÄED LÖÖDUD

Tallinna linnavõim otsustas eilsel istungil anda ärimees Urmas Sõõrumaalt ostetud tennisväljakud rendile Sõõrumaale kuuluvale OÜ-le Tondi Tennisekeskus. **Delfi**

TERVISLIK TULEKS TEHA NÄHTAVAKS

70

protsenti ostuotsuseid tehakse poes, märkis Rimi Eesti juht Anders Lorentzson. „Peame kindlasti tõstma tervislike toiduainete nähtavust poes ja esitlema neid võimalikult atraktiivselt.” **EPL**

MITTE TARBIMINE, VAID HARJUMUSED

„Ratsionaalne tarbija, kes kalkuleerib oma tarbimisotsuseid, on ületähtsustatud,” sõnas TÜ sotsioloog Margit Keller eilsel Rimi jaekaubanduskonverentsil. „Suurem osa oste on seotud pigem

harjumuse, rutiini ja tõsiasjaga, et ostuhetkedel peame meeles oma lähikondlasi. Jaekaubanduskettidel on suur vastutus ja võimalus suunata inimesi elama tervislikumat elu.” **EPL**

GoRail asutab Venemaa riigiraudteega ühisfirma

Rongiühendus

Tuleval aastal loodav ettevõtte toob kiirrongid Tallinna–Peterburi ja Tallinna–Moskva liinile.

Andres Reimer
andres.reimer@ep.ee

GoRaili juhil Alar Pinselil on seljataga esimesed läbirääkimised Vene riigile kuuluva raudtee-ettevõtte Federalnaja Passažirskaja Kompania (FPK) direktori Oleg Nikitiniga.

„Meie eesmärk on luua Eesti ja Venemaa vahel kiire ja kaasaegne rongiühendus,” ütles Pinsel. „Teeme selle nimel praegu kõvasti tööd ja meil on au olla juba pikka aega Venemaa riigiraudtee FPK partner.”

Uus nõupidamine voor seisab ees uue aasta alguses ja Nikitini kinnitusel soovetakse ühisettevõtte loomiseni jõuda juba esimesel poolaastal.

Kui praegu meenutab sõit Tallinnast Venemaale suun-

duvates rongides ekskursiooni raudtee ajalukku, siis nüüd tahetakse nihutada kahe riigi vaheline reisijatevedu Helsingi–Peterburi liini moodsa Allegro kiirrongiga ligilähedasele tasemele.

Venemaa äriühingut meelitab projektis osalema võimalus kaasata laenuraha Euroopa Liidust, mis kujuneb märkimisväärselt odavamaks, kui võimaldavad Venemaa pankade kõrge intressid. „Me pidasime kuu aega tagasi Eesti poolega läbirääkimisi, meile pakub selline võimalus huvi, sest võimaldab saada rongikoosseisu ostmiseks krediiti Euroopa Liidust, nagu tehti ka Allegroga,” rääkis Nikitin Venemaa portaali Spb.rbk.ru.

Tähtis on kiirus

Venemaa on huvitatud heatasemelise rongiühenduse loomisest Eesti ja ka teiste Balti riikidega, et tagada 2018. aasta jalgpalli MM-il külaliste sujuv vas-

Allegro kiirrong annab eeskuju.

Foto: RIA Novosti / Scanpix

VALIKUD

Eestil uued rongid olemas

GoRail ja FPK pole veel otsustanud, kelle käest uued rongid ostetakse ja millised need täpselt olema saavad. Samal ajal võib loodav Eesti–Vene ühisfirma arvestada ka Eesti riigile kuuluva Elektriraudtee pakumise. Elektriraudtee soetas Euroopa Liidu abiga 18 uut elektrirongi ja kümme diislrongi, millest esimesed jõuavad Eestisse juba järgmisel nädalal. Ettevõtte hakkab oma rongide-

ga ise sõitma ja tahab haarata võimalikult suure tüki sõitjateveo turust. Venemaale sõitmist võib takistada esmalt Venemaa raudtee vastumeelsus igasuguste välismaiste vedurite vastu. Samuti segab Elektriraudtee uute rongide madal põhi, millega sobitamiseks ehitati Eestis ümber kõik raudteeperroonid. Venemaal perroonile astumiseks tuleks rongidesse paigaldada teisaldatavad lisaastmed.

tuvõtt võimalikult erinevate transpordikoridoride kaudu.

Peterburi ja Tallinna vaheline rongiliiklus puudus aastaid, kuid GoRail käivitas taas tänava kevadel koostöös Venemaa partneritega liini 300 reisijat mahutava diislrongiga. Moskva seni katkematu ühendust pidav õine rong mahutab kuni 500 reisijat, kuid aastavahetuse turismibuumi ajal haagitakse rongile vaguneid juurde. „Moskva rongil pole öise sõidu tõttu kiirus nii oluline, kuid uue koosseisuga suureneb reisijate mugavus,” lisas Pinsel.

Peterburi rongiliini puhul kujuneb sõlmküsimuseks just kiirus, sest praegune kuue tunni ja 32 minuti pikkune sõi-

Venemaa on heast rongiühendusest huvitatud ka jalgpalli MM-i pärast.

duaeg ei suuda ligi meelitada tiheda bussiliiklusega harjunud reisijaid.

Uute ja kiiremate rongidega loodab GoRail saavutada sõiduaja, mis on lühem kui viis tundi. Rohkem kui aastat eest Peterburi ja Helsingi vahelisel ligi 390-kilomeetri teel sõitma pandud elektrikiirrong Allegro jõuab sihtkohta 3,5 tunniga. Tallinna ja Peterburi vahemaa on ligikaudu 360 kilomeetrit, mille kiirbussid läbivad ligi seitsme tunniga. **•**

EAS-i ajutiseks juhiks valiti Raul Parusk

Amet

EAS-i nõukogu nimetas eilsel erakorralisel koosolekul uueks juhatuse liikmeks Raul Paruski. Kolmeliikmeline juhatus valis Paruski ühtlasi uueks juhatuse esimeheks. Parusk asus ajutise lepingu alusel tööle ja on ametis kuni uue juhi leidmiseni. „EAS-i ajutise juhina on minu eesmärk jõuda riigiabi probleemi lahenduseeni ja tagada organisatsiooni sujuv toimimine,” ütles Parusk.

„Parusk tuli nõukogu ette heade mõtetega ja nüüd jääme ootama nende plaanide elluviimist,” kommenteeris EAS-i nõukogu esimees Cinzia Siig.

Parusk töötas aastatel 1998–2003 Hansabank Grupis, oli aastatel 2005–2007 haldus- ja hooldusteenuseid pakkuva ettevõtte ISS Eesti juhatuse esimees ja 2007–2009 Ukraina kaubanduskeskuste arendaja Expert Capital Managementi peadirektor. 2009. aasta teeb Parusk juhtimiskonsultatsioone. **• EPL**

Gamefoundersi mängud saavad juba investoritelt pakkumisi

Saavutus

Tallinnas Tehnopolis teaduspargis asuv ärikiirendi Gamefounders on edukaks kasvulavaks osutunud juba kahele idufirmale, kes on oma mobiili- või arvutimänge kolm kuud arendanud ja lihvinud. Nimelt pole küll veel ühtegi lepingut riskiinvestoritega allkirjastatud, kuid nii strateegilisele jalgpallimängule Manager Mania (firma Mind on Games OÜ) kui ka mängulisele keeleõppe rakendusele Learn Invisible (PlanB Labs OÜ) on leitud potentsiaalsed huvilised.

Gamefoundersi inkubaatori looja Kadri Ugandi sõnul on konkreetsemaid nimesid ja läbiräägitavate summade suuruseid küll vara nimetada, aga märkimisväärt on saavutus kindlasti. „Manager Maniat arendavale argentiinlaste tiimile on tehtud investeerimispakkumine, mis tähendab, et

Vasakult: Tenshi Venturesi juht Edward Daly, PocketGameri ajakirjanik Jon Jordan ja Rootsi mänguguru Sten Selander

kui nad meie kiirendist lahkuvad, saavad nad arendamisega rahulikult edasi tegeleda. Idufirmale PlanB Labs on pakumise teinud kirjastaja, kellel on suur kliendivõrgustik ja kes suudab mängu ka laiemalt turustada.” Ugand ütles, et suure tõenäosusega minnakse nende lepingutega ka lõpuni.

Eile esitlesid kõik kuus mänguloajat oma arendusi ka Eesti

investoritele. Riskikapitalifirma Tenshi Venturesi juht Edward Daly ütles Eesti Päevalehele, et kuue firma esitlused olid kõrgel tasemel. „See, et kaks firmat on juba pakkumised saanud, on väga hea tulemus, sest tavaliselt on investorit üldse raske leida, kui ei ole ette näidata kas käibenumbreid või allalaadimiste suurt arvu,” rääkis Daly. **• Ann-Mari Nergi**

Eestlased koguvad jälle sularaha

Trend

Kui eurole üle minnes eelistasid eestlased oma hoiused pigem panka viia, siis nüüd julgetakse jälle sääste sularahas hoida. SEB eraiskute valdkonna arendusjuhi Triin Messimase sõnul on sularahas hoiustamine sel aastal kasvanud kõigis kolmes Balti riigis. Sealjuures hoitakse Eestis sularahas vaid 9,7 protsenti, Lätis aga koguni 33 protsenti hoiustest.

2011. aastal oli Eestis sularahahoiuseid vaid neli protsenti. „Eurole ülemineku ajaks panka toodud raha on järk-järgult jälle välja võetud ja tundub, et sularahanõudlus jääb stabiilselt pikemaks ajaks samale tasemele,” ütles Messimas. „Kui pangakontorite arv väheneb, võivad pered leida, et sularaha kodus hoidmine on mugavam. Samas ei ole sularahahoiuste suhe Eestis liiga kõrge,” märkis Messimas. **• Ann-Mari Nergi**

AS Eesti Raudtee korraldab konkursi

ÕIGUSOSAKONNA JUHATAJA

ametikohale,

kelle ülesandeks on ettevõtte õiguslase töö korraldamine, lepingute ja dokumentide välja töötamine ja kooskõlastamine, juhatuse ja struktuuriüksuste õiguslane nõustamine, ettevõtte esindamine kohtus ning teistes riigiasutustes.

Sobiv kandidaat on juriidilise kõrgharidusega, omab väga häid teadmisi ja kogemust võla- ja äriõiguse valdkonnas ning tunneb hästi raudtee tegevust reguleerivaid õigusakte. On analüütilise mõtlemisoskusega, täpne, korrektne, avatud ja hea läbirääkimisoskusega. Valdab suuliselt ja kirjalikult eesti, vene ja inglise keelt.

Ettevõtte pakub uusi ja huvitavaid väljakutseid, mitmekülgset eneseteostust ja arengut ning konkurentsivõimelist motivatsioonipaketti.

Kandideerimiseks palun saata 25.11.2012 oma CV ja senise töökogemuse kirjeldus e-posti aadressil **ele.lepp@evr.ee** märgusõna „KONKURSS”.

Lisainformatsioon telefonil 615 8761.

EESTI RAUDTEE
pidevas liikumises

Reisikaart					
RIIK		AEG	HIND	TRANSPORT, MAJUTUS, LISAINFO	FIRMA
IDA-EUROOPA	Ungari (7 päeva)	2013. a.: 15.-21.04; 7.-13.07; 20.-26.07; 4.-10.08; 19.-25.08	2013. a.: aprill: al. 189 € juuli – august: al. 196 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC, dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussis! Hotell *** lisatasu eest. Info: Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reiseidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Ungaris! 2 päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyadi lossikompleks, Gellerti mägi, Kalameeste bastion jpm), Szechenyi – Euroopa üks suurimaid termalvee basseinode komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergm, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee
	Tšehhi (7 päeva)	2013. a.: 17. -23.03; 12.-18.05 29.06–5.07; 14.-20.07 26.07-1.08; 11.-17.08	2013. a.: märts: al. 176 € mai: al. 186 € juuni – august: al. 196 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC, dušš igas toas) h/s Mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell *** lisatasu eest Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reiseidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Tšehhis! Praha, Karlovy Vary, Kutna Hora - kõik linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee
LÄÄNE-EUROOPA	Prantsusmaa: Pariis ja Loure'i oru lossid (aprillis, juulis ja septembris lisaks Alsace – Colmar, Strasbourg ja Rikewihr)	2013. a.: 9 päeva: 11.-19.05; 30.05.-7.06; 3.-11.08, 28.09.-6.10; 10 päeva: 19.-28.04; 28.06-7.07;30.08.-8.09	2013. a.: 9 päeva: 11.05: al. 319 €; 30.05: al. 329 €; 3.08: al. 319 € 28.09: al. 309 € 10 päeva: al. 345 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Näeme Pariisi (Champs Elysees, Ooperi Kvartal, Notre Dame de Paris, De Gaulle'i väljak, Trocadero, Concorde'i väljak, Louvre, Cite saar, Ladina Kvartal, Pantheon, Eiffeli torn jpm.), Versailles'd, Loire'i oru losse – Amboise, Blois, Chambord – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. 10-päevasel reisel veedame Prantsusmaal poolteist päeva rohkem. Lisaks tavapärasele programmile näeme Alsace'i piirkonda (Colmar, Veinitee – Rikewihr, Strasbourg). Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	AVENUE FRANCE Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@avenuefrance.ee www.avenuefrance.ee
	Austria (7 päeva)	2013. a.: 17.-23.03*;21.- 27.04 3.-9.05; 17.-23.05; 8.-14.06;27.06-3.07; 12.-18.07; 21.-27.07; 3.-9.08; 12.-18.08; 25. -31.08 15.-21.09; 6.-12.10; 20.-26.10	2013.a.: 17.03: al. 239 € * al. 21.04: al. 229 € al. 27. 06: al. 239 €; al. 12.07: al. 239 € 25.08: al. 219 €; 15.09: al. 209 € 6.10: al. 189 € 20.10: al. 239 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Info: Viin (Schönbrunni loss, Hofburgi lossikompleks, Püha Stefani katedraal, Huntertwasseri maja), Salzburg (Püha Peetri kirik, Mozarti residents, Hohensalzburgi kindlus, Mirabelli lossiaed), Viini mets (Hinterbrühl), Baden – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 € *17-23.03.2013 – reis koolidele. IGA 12. KOHT – TASUTA!	CARINTHIA REISEN Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@carinthia.ee www.carinthia.ee
LÕUNA-EUROOPA	Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 16.-24.03; 16.-24.03*; 20.-28.04; 11.-19.05; 8.-16.06; 2.-10.07; 21.-29.07; 3.-11.08; 18.-26.08; 13.-21.09	2013. a.: al. 298 € august: al. 308 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 € 16.-24.03.2013. – lisareis koolidele. IGA 12. KOHT TASUTA!	LA STRADA Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Itaalia: Rimini puhkusereis (12 päeva)	2013. a.: 28.05-8.06;14.-25.06; 30.06-11.07; 17.-28.07; 2.-13.08; 18.-29.08; 5.-16.09	2013. a.: 28.05: al. 345 €; 14.06: al. 355 € al. 30.06: al. 379 € 2.08: al. 398 € 18.08: al. 389 € 5.09: al. 359 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! 6 täispäeva Itaalia tuntuimas kuurordis Rimini Rivieral. Rooma, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Põhja-Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 6.-14.04 10.-18.07 28.09.-6.10	2013. a.: aprill: al. 309 € juuli: al. 319 € september: al. 309 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
AASIA	Hiina: Avastusreis Hiina südamesse (iidsed pealinnad ja pühad mäed)	2013.a.: 15.03.-25.03.	1990 € (sisaldab kõike, v.a. taskuraha)	Transport: lennuk, buss, rong. Majutus: hotell **** (koos rikkaliku hommiku-ja lõunasöögiga). Et Hiinat ja hiinamaalasi lähemalt tundma õppida, tuleb sõita Pekingist kaugemale. Külastame iidseid pealinnu Peking, Xian, Luoyang, pühasid mägesid Hua Shan ja Tai Shan ning naudime Draakonimaa Siidtee äärde jäävaid rikkusi, tarkusi, imesid. Esmaspäeval 12.11.2012 reiseide tasuta tutvustusõhtu.	SEEDER KONSULTATSOONID OÜ (Hea Energia Keskus) Tõnismäe 2-4010 Tallinn, tel. 6307475, mob: 5059080 info@seeder.ee wwwseeder.ee

 Lõunamaa reisipaketid, soodsad lennuki-ja laevapiletid, reisikindlustus. Grupireisid vastavalt tellimusele Lisainfo: tel 644 4744; 641 8350; 641 8285 Tallinn; Rüütli 14; e-mail: info@mainedd.ee www.mainedd.ee	KAUGREISID: MIAMI -KARIIBIMERE KRUIIS. MAAILMA SUURIMA KRUIISI LAEVAGA 05-16.12.2012 H : 2875 € PEKING-TIIBET – NEPAAL 29.09 –13.10.2013 H : 3299 € AUSTRALIA – UUS - MEREMAA 10-25.11.2013 ALAT. H: 4589 € USA LÄÄNERANNIK: 25.05-08.06. / 15-29.09.2013 H : 2999 € SINGAPUR -SUMATRA SAAR –LANGAWI - KUALA LUMPUR 23.02.-08.03.2013 H: 2890 € HONG KONG - MACAU – TAIWAN – FILIPIINID 11 - 25.05.2013 H: 2999 € VIETNAM-CAMBODZA 13-26.04.2013 H: 2899 € SUUR INDOHIINA RINGREIS-VIETNAM-LAOS-CAMBODZA 17-30.03.2013 H: 2999 € WASHINGTON - PHILADELPHIA - NEW YORK- NIAGARA 10-18.08.2013 H: 1999 € KUUBA – KARIIBIMERE PÄRL-CANCUN - MEXICO CITY 23.11-06.12.2013 H: 2999 € ARGENTIINA – BRASILIA 26.10-08.11.2013 H: 3699 €	EKSOOTILINE LÕUNA-AAFRIKA –VICTORIA KOSK 01-15.03. / 06-20.10.2013 H: 4299 € SALAPÄRANE TAI JA KULDSETE TEMPLITE BIRMA .16.02- 01.03. / 27.10-09.11.2013 H: 2995. € KULDSETE TEMPLITE BIRMA 01-11.02.2013 / 19-29.11.2013 H: 2499 € HAWAII SAARED 17 –25.03. / 17-25.11.2013 H: 2999 € PEKING-PÕHJA - LÕUNA KOREA 06-16.04. /06-16.10. 2013 H: 2966 € EKSOOTILINE LÕUNA-INDIA JA SRI LANKA 17-28.11.2012 / 09-20.03.2013 H: 1999 € IISRAEL – JORDAANIA 08-16.10.2013 H: 1250 € UUS!!! KOHAPEL KOHALIK EESTIKEELNE GIID LÄHIREISID: KIHNU SAAR 14.07. / 11.08.2013 H: 90 € PÄIKESELINEMUHUMAA JA SAAREMAA 06-07.07 / 31.08-01.09.2013 H: 92 € HIUMAA VÕLUD 15-16.06 / 20-21.07.2013 H: 92. € SOOME JÄRVEDE VÕLU JA IMATRA KOSE VETEMÄNG 05-07.07	/ 09-11.08.2013 H: 230€ RIIA -JURMALA JA KURAMAA HERTSOGITE LOSSID 20-21.07 / 17-18.09.2013 H: 110 € HISPAANIA -PORTUGAL-ANDORRA-GIBALTAR 29.09-10.10.2013 H 950 € POOLA -VARSSAV-KRAKOW -ZAKOPANE 14-20.07.2013 ALAT. H: 375 € LUMMAV SVEITS 20-28.07.2013 ALAT. H 550 € KÜTKESTAV BAIERIMAA JA LUDVIG II LOSSID 16-19.06.2013 ALAT H.: 560 € TULBIÕITES HOLLAND JA MAAILMA KUULSAIM LILLEFESTIVAL 15-23.04.2013 ALAT. H: 560 € INGLISMAA - SOTIMAA 26.06-07.07.2013 ALAT. H: 989 € GOTLAND – ROOSIDE SAAR 03-08.08.2013 ALAT. H: 459 € VIIN-SLOVEENIA-HORVAATIA 26.04-05.05/13-22.09.2013 H: 490 € IIDNE KREEKA KOOS PUHKUSEGA KORFU SAAREL 20-27.08.2013 H: 890 € UUS!!! PORTUGALI PÄRLID 10-16.06 / 21-27.10.2013 ALAT. H: 894 € UUS!!!	LINNAPUHKUS LONDON - WINDSORI LOSS 12-16.12.2012 / 20-24.02.2013 / 20-24.03.2013 ALAT. H: 550 € MAAILMALINN PARIIS 15-18.12.2012 / 25.-28.04.2013 ALAT. H: 650 € ANTIIKNE ROOMA 12-16.12.2012 / 20.-24.03.2013 ALAT. H: 650 € RODODENDRONIÕITES HANSALINN BREMEN 18-21.05.2013 ALAT. H: 355 € PÕNEV DUBLIN 08-13.06.2013 UUS!!! ALAT H: 589 € VIIN – SUURSUGUNE UNELMATELINN 16-19.05.2013 ALAT. H: 650 € KARM IMEDELINN-REYKJAVIK UUS!!! 10-14.04 / 10-15.07 / 02-06.10.2013 H: 899 € KIREV ISTANBUL 22 – 26.05.2013 H: 750 € UUS!!!
--	---	---	--	---

LOE SELLE NÄDALA MAALEHEST:

Aafrikas Tuglase ja Wiiralti jälgedes

» Kohalikud kiskusid Wiiralti majalt Marrakechis

Maamajandus: Mida toob tulevik Eesti piimandusele?

LOE VEEL:

» Millega kütta ahju, et raha kuluks vähe ja sooja saaks palju?

» Sunniviisil tellitud kultuuri-ajakirjad raamatukogudes populaarsusega ei hülga

DJ JON DASILVA ESINEB SÕPRUSES

Täna õhtul esineb kinos Sõprus Klässiks The Hacienda Speciali peol Suurbritannia kuulus DJ ja muusikaprodutsent Jon Dasilva, kes oli Madchesteri lipulaevaks ja uue muusika kasvula-

vaks olnud The Hacienda klubi muusikaboss. Plaate mängivad veel Kristopher Luigend, Gert Sarv ja Jaagup Jalakas. Visuaalid VJ Emer Värk. Uksed lahti kell 22. **EPL**

VON KRAHL

Laupäeva õhtul esinevad Von Krahli baaris psühheedelne *surf-noir*-trio Get Your Gun Taanist ja uus kodumaine postpunkansambel Rainday Station. Uksed lahti 20.30. **EPL**

DEPECHE MODE

Laupäeval kell 22 tähistab Tallinnas Sinilinnus 20. sünnipäeva Eesti Depeche Mode'i fänniklubi. Esineb Mirror Drum, plaate mängivad DJ Zynthexia, Painkiller, Fade:over. **EPL**

UUS BÄND

Täna õhtul debüteerib Tallinnas Tapperis täispika kontserdiga rokitarrist Tarvo Valmi uus bänd Soul Thrower. Veel on laval TruckThor ja Wyrms Sub Terra. Uksed lahti kell 20. **EPL**

Chick Corea kontserdil kadus aeg ja ruum

Arvustus

Priit Pruul
muusikasõber

Euroopa turnee avapaukuks valis maailmatasemel pianist Chick Corea 14. novembril Nokia kontserdimaja.

Samal ajal kui riigikogu saalis müratakse tuleva aasta riieelarvega ja poliitilisel maastikul korraldatakse kodanlaste mikrorevolutsiooni endale liiga liberaalset suhtumist lubavate valitsejate vastu, istub veidi veidra moega väikest kasvumees oma lihtsas kuues Solarise laval klaveri taha, asetab sõrmed klahvidele ja hoiab publiku pea kaks tundi sitsimas.

Asjata ei ole 71-aastane maestro oma üle poole sajandi väldanud karjääri jooksul teeninud 18 Grammyt. Muidugi mõista on nii paljude kuldsete grammofoonidega kaminasimisi kaunistamine saavutus omaette, kuid Chick Corea talent peitub mujal. Klaverivirtuosi muusika kõneleb otse, vahetult ja tasakaalukalt, paisates oma sõnatu karisma klaverihelidena saali. Ta teeb seda nii, et publik saab aru, mõistab ja on puudutatud.

Kõlab veenvalt

Chick Corea võib mängida Irving Berliini, Bill Evansi või oma loomingut ning kõik kõlab absoluutselt veenva ja meisterlikuna, liiatigi kui sa võid tuurile minnes valida endaga koos lavale ilmselt mis tahes koosseisu ükskõik milliseid muusikuid. Need eelised kaasnevad staatusega, mille Corea on auga välja teeni-

Chick Corea muusika kõneleb otse, vahetult ja tasakaalukalt, paisates oma sõnatu karisma klaverihelidena saali.

Foto: Heiti Kruusmaa

nud. Otse loomulikult oskab ta neid eeliseid kasutada.

Christian McBride bassil ja trummar Brian Blade võiksid bändiliidritena kaunistada Euroopa mis tahes džässifestivali peaesinejate nimistut.

Blade'i üliintensiivne, kohati lausa spastiline mängustiil näitab, kuidas pillimees võib oma instrumendi ja muu-

sikaga ühte sulada. Samal ajal esitab McBride ka kõige kiiremaid ja tehnilisemaid soolosisid nii mängleva kergusega.

Luuakse kordumatut

Džässimuusikud ei otsi oma karjääris suuremat püsivust, vaid väga vähesed neist tahavad oma ellu muusikalisi püsipartnereid. Pigem otsitakse pidevalt midagi uut, et luua kordumatut.

Corea on muusikas kahtlemata jutuveestja ja ühel hetkel võib kuulaja unustada, kas käimasoleval lool on ka mingi vorm või on ta sattunud pealt kuulama ühe jutuka seltskonnas põnevat vestlust, kus paus

kannab ja igal sõnal on kindel mõte ja sõnum.

Kui pikast istumisest annab aimu surnud istmik ja suudad igihalja „Spain“ järgi veel ka keerukamaid fraase kaasa ümiseda, võid olla veendunud, et olid sel vihmasel kolmapäeva õhtul kõige õigemal kohal, ja mõistad tänulik olla. **o**

Sügisjazz

14. novembril Nokia kontserdimajas

Chick Corea – klaver
Christian McBride – kontrabass
Brian Blade – trummid

Sitkovetski: tõeline taasleiutaja

Intervjuu

Mart Niineste
muusikatoimetaja

Nädalavahetusel esitab oma tõlgendusi Bachist ja Šostakovištist tippviul-daja ja -dirigent Dmitri Sitkovetski.

● Mis tõmbab teid töötlemas neid suuri ja osa jaoks isegi pühasid meistritöid?

Muusikas pole selliseid asju nagu „pühad“ meistritööd. Seda juhul, kui teosed pole kirjutatud kiriku tarbeks, nagu Matteuse passioonid.

„Goldbergi variatsioonid“ kirjutati „selleks, et muusikasõbrad saaksid nautida“ – need on Bachi sõnad, mille ta pani kirja oma ainsa eluajal avaldatud töö tiitellehele, mille ta oma kulu ja kirjadega välja andis.

Mind tõmbas nende poole Kanada klahvpilligeeniuse Glenn Gouldi viimane salvestus. Ta mäng tõi esile polüfoonilise struktuuri eri hääled, nagu need oleksid eri karakterid, ja see andis mulle kõigepealt mõtte teha variatsioonidest keelpillitriole – hiljem keelpilliorkestrile – seade. Kontserdil võib mitte ainult kuulda, vaid ka näha polüfooniat liikumas, kui helid liiguvad eri keelpillirühmade vahel.

● Nigel Kennedy šokeeris Tallinna publiku konservatiivsemat osa, lisades Bachile siinseal džässikvintetti. Teie võtate vist viisakamalt?

Kusjuures ma ei näe selles midagi solvavat, kui džäss ja barokk kokku panna. Mõlemad stiilid eeldavad improvisatsioonioskust, mis on esituskunstis tänapäeval praktiliselt unustatud.

Kuni keegi teeb midagi, et taaskasutamise asemel taasleiutada, siis mina kiidan selle küll heaks. Jaques Lousier, Swingle Singer ja Uri Cane tegid seda juba ammu enne Nigeli.

Minu eesmärk on anda suurtele meistritöödele nagu Bachi „Goldbergi variatsioonid“ uus sära, lisamööde ja luua võimalus keelpillimängijatele üle maailma selle ettekandmise imes osaleda.

● Aga mis sundis teid 1990-ndate alguses Šostakovištši nõudlikku keelpillikvartetti keelpillisümfooniaks üm-

Foto: imgartists.com

Dmitri Sitkovetski

ber seadma?

Nagu rääkis mulle Borodini Kvartetis mänginud Valentin Berlinsky, pidas Šostakovištise 3. keelpillikvartetti op. 73 oma viieteistkümnest kvartetist kõige olulisemaks. Minu jaoks on see seotud tema 1943. aastal kirjutatud 8. sümfooniaga, seda sarnase struktuuri ja helikeele pärast. Mulle tundus kogu aeg, et selle ulatus on sümfooniline. Kui ma asutasin oma NES Kammerorkestri ja hakkasin repertuaari kokku panema, oli see mulle number üks teos tööplaanis.

● Mille järgi te orkestreid koostööks valite: teete taust-

Kontserdil on võimalik mitte ainult kuulda, vaid ka näha polüfooniat.

takontrolli või kohe pea ees tundmatusse?

Mulle meeldivad tundmatuse faktorist tingitud väljakutsed. Ja usu mind: pole olemas halbu orkestreid, on ainult halvad dirigendid.

Minu jaoks läheb orkester paremaks kohe esimesest proovist ja nii kontserdini välja, ta hakkab minu saundiga mängima: vot siis tunnen, et missioon on täidetud ja mu töö pole tühja läinud. Muidugi olen ma repertuaari ja selle konkreetsele koosseisule sobivuse küsimustes ka üsna täpne. **o**

Dmitri Sitkovetski

JA TALLINNA KAMMERORKESTER

17. novembril kell 19 Estonia

kontserdisaalis

18. novembril kell 17 Jõhvi kontserdimajas

PLAADIVEERG

POPP
Mika

„The Origin Of Love“
Mika võiks

olla üks neist, kes jääb ajalukku paari lauluga oma esiklaadilt. Aga on ilmne, et ta soovib end lahti rebida vahukommi-diskost, mis on tema nime külge kleepunud. Ise usub Mika, et tema uus album kõlab kui Daft Punki kohutamine Fleetwood Maciga. Ja üsna nii ongi! **o Mart Normet**

ALTER-NATIIVROKK
Placebo

„B3“ EP
Placebo „B3“

on eelmäng seitsmendale täispikale albumile, mis plaani kohaselt näeb ilmavalgust 2013. aasta suvel. Näib, et 1990-ndate Placebost pole midagi alles, kuid mingi seletamatu maagiline hõng siiski on. Eks näis, mis sellele eelmängule järgneb. **o Maigi Varusk**

LAULJA-LAULU-KIRJUTAJA
Tori Amos

„Gold Dust“

Tori Amos on sellel albumil viinud täide ammuse unistuse esitada oma loomingut sümfooniaorkestri saatel. Kahjuks on aeg näidanud, et sellised projektid on huvitavad pigem artistile endale ja lisavad loomingule vähe lisaväärtust, kui üldse. Nii on see ka sedakorda. **o Kristo Koppel**

PAUERROKK
Muse

„The 2nd Law“
Bändist, mis

soovis kunagi olla sama tõsiseltvõetav kui Radiohead, on saanud mingi kummaline ja raskesti mõistetav kooslus. Üritasin „The 2nd Law“d“ kuulates tõsiselt jääda, kuid looni „Follow Me“ jõudes lajatas selline dubstep'i malakas, et mul jäi üle vaid jõuetult alla anda. **o Kristo Koppel**

FILMID

Eile alanud 16. Tallinna Pimedate Ööde filmifestivalil linastub 28. novembrini 270 täispik-filmi 66 riigist. Koos lühifilmidega on linataseid kokku ligi 600.

FOOKUS

Festivali fookuses on tänava Kreeka filmikunst. Ka tänavuse festivali elutööauhinna saab postuumselt üks Kreeka välja-paistvamaid režissööre Theo Angelopoulos.

EURASIA PROGRAMMIS KONKUREERIB 20 VÄRSKET FILMI

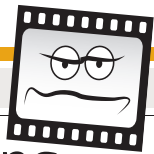
Pimedate Ööde filmifestivali rahvusvahelises võistlusprogrammis EurAsia konkureerib 20 värsket filmi Euroopast ja Aasiast. Michael Winterbottomi, François Ozoni ja teiste välismaa-

laste kõrval püüavad preemiat ka Ilmar Raagi ja Toomas Hussari uued teosed. 10 000 euro suuruse peaauehinna paneb selle programmi raames välja Tallinna linn.

FILMIKLASSIKA

PÖFF-i meeskonna valitud teoste programmis linastub verivärsket filmiklassikat: Abbas Kiarostami, Takeshi Kitano, Kim Ki-duk'i ja teiste tuntud lavastajate uued teosed. EPL

RAHULDAV FILM

Sooja südamega eksvang

„Valvur”

GRUUSIA 2012

R: Zaza Urušadze

O: Mihheil Meskhi, Kabu, Tina Dalakishvili, Nutsa Kukhianidze

16.11 Tartu Athenas

20.11 Artises

Režissöör Zaza Urušadze film seisab püsti eelkõige peaosatäitja Mihheil Meskhi suurepärase rollisoorituse najal.

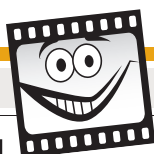
Meskhi mängib vanamoodsalt kõrge moraalse eksvangi (ja la „Brat”) Goglikot siiruse ja nauditava lõtvusega. Ja kuigi selliseid tegelaskujusid vupsab kinolinalle tõsise järjekindlusega vendade Lumière'ide leiutise algusajast saa-

ti, teeb ta oma rolli kelleltki midagi laenamata, autonoomselt ja isikupäraselt.

Muus osas balansseerib „Valvur” ühiskonnakriitika ja romantika karkudel. Süžee naiivsus saab filmile ikka ja jälle komistuskiviks. Tbilisis valvuri ehk Gogliko patronaazi all teoks saav Romeo ja Julia armulugu ei suuda haarata üle 16-aastast vaatajat. Teisalt ei saa salata, et lugu jookseb, on mõistuspärane ja stsenaarium ei jäta lahtisi otsi. Keskmisel Eesti filmil on Gruusia filmi veel väike tee minna. Aga muide, oma järgmise filmi „Mandariinid” teebki Urušadze koostöös Allfilmiga.

Mari Peegel

VÄGA HEA FILM

Tšehhide teismemured

„Neli päikest”

TŠEHHI/SAKSAMAA 2012

R: Bohdan Sláma

Osades: Jaroslav Plesl, Anna Geislerová, Marek Šácha, Karel Roden

16.11 BFM-is, 20.11 CCP-s

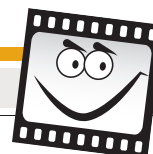
Lavastaja Bohdan Sláma on teinud kena ja nukra filmi väikestest inimestest.

Kena, sest neli peategelast on ennekõike inimesed oma igapäevaprobleemidega selle sõna väikeses tähenduses. Nukra, sest tegevuse käigus eskaleeruvad need mured konfliktideks, mis viivad järgmiste tragikoomiliste pööreteni. Need panevad filmi kulge-

des kahtlema õnneliku (rahuldava) lõpplahenduse võimalikkuses. Sest ega inimene ju ei oska oma ninaotsast kaugemale näha ja kui proovibki, on kohe kuri karjas. Kokkuvõttes sünnib sellest kenadusest ja nukrusest terav ühiskonnakriitiline alltekst, mille peamine märksõna on lootusetus. Tegelas-kujudest on vahest tugevamalt välja mängitud Jára oma siiras luuserluses ja tema kõrval asjalikku joont hoida püüdev Jana. Esoteerik Kareli kuju kipub vaikselt juba „üle võlli”. Kokkuvõttes korralik ansambli-mänguga film, mille tegevus võiks toimuda põhimõtteliselt mõnes depressiivses Eesti väikelinnas.

Mart Niineste

HEA FILM

Väikelapsed omapead

„Hull ja varas”

USA 2012

R: Cory McAbee

O: Willa Vy Mcabee, John Huck McAbee

16.11 Sõpruses

17.11 Tartu Athenas

Esimene loogiline küsimus, mis USA indie-lavastaja ja tema väikeste laste tehtud filmi vaadates tekib, on: „Mida paganat ma vaatan?” Vastata võib nii, et seitsmeaastane tüdruk ja kaheaastane poiss tatsavad mööda suurlinna ringi ja tegelevad oma kummaliste lapseasjadega, ilma et ükski täiskasvanu neid valvaks. Lastefilm see ei ole. Täiskasvanute

ohtlikus maailmas ringi liikuvate tegelaste jälgimine äratav kohati õudust, siis jälle sisendavad ilmsüütute laste tegemised ja pahanõudused naiivse võitu helgust. Filmi edenedes süveneb tunne, et selles on varjatud, kuid tugev religioosne alltekst, aga võib-olla kujutan ma seda endale ka ette. Ühesõnaga pole tegemist filmiga, mida oleks kerge kirjeldada või kokku võtta, ometi oli see mu halvimate ootuste kiuste vägagi kõitev. Leidke need 50 minutit ja kontrollige ise. Pealegi on lavastaja Cory McAbee nii Tallinna kui ka Tartu linastusel isiklikult kohal, võite pärast küsida, mis värk selle filmiga oli.

Kaarel Kressa

Peking

Ohtralt Aasiat: Hiina müür, Keelatud linn, Taevatempel...

Reisi loosime 8.01.2013. Telli leht enne 6.01.2013.

New York

Maaikla metropol: Vabadussammas, Empire State Building, Broadway muusikal...

Reisi loosime 4.12.2012. Telli leht enne 2.12.2012.

Kairo

Müstiline Egiptus: Püramiidid, Niiluse kruuis, Luxor, Kuningate org...

Reisi loosime 18.12.2012. Telli leht enne 16.12.2012.

Telli EESTI EKSPRESS ja avasta maailma!

Esimene reisiloos viib New Yorki!

- 1. Telli.** Tellides Eesti Ekspressi täispaketi või digipaketi vähemalt 6 kuuks või otsekorraldusega, osaled kolme uhke reisi loosis.
- 2. Registreeru reisile.** Loosis osalevad kõik uued ja olemasolevad tellijad, kes annavad oma reisisoovist teada aadressil www.ekspress.ee/avastamaailma.
- 3. Võida!** Mida varem tellid, seda rohkemate reisi loosis osaled! Ära koba pimeduses – avasta maailma koos Eesti Ekspressiga!

Telli ja registreeri aadressil
www.ekspress.ee/avastamaailma

Klienditugi: tel 680 4444, e-post klienditugi@lehed.ee

BALTI LIIGA TULEMUSED

Korvpalli Balti liigas alistas Rakvere Tarvas eile kodus Vilniuse Sakalai 96 : 73, Pärnu kaotas kodus Pasvalyse Pieno žvaigždėms 68 : 72 ja TYCO Rapla võitis kodus TTÜ-d 80 : 72. **Delfi**

VIIMSI KARIKAFINAALIS

Eesti käsipalli karikavõistlustel võitis HC Viimsi/Tööriistamar ket eile HC Kehra/Daisy 30 : 28 ja pääses kahe võõrsil rohkem visatud väravaga finaali, kus kohtub Põlva Servitiga. **Delfi**

KONTAVEIT VÕITIS HELSINGIS

16-aastane Anett Kontaveit (WTA 439.) alistas Helsingis toimival ITF-i tenniseturniiril kõrgeima asetusega Karin Knappi (WTA 125.) 6 : 7 (2 : 7), 6 : 3, 6 : 2 ja pääses kolmandasse ringi. **Delfi**

PÄRNU SAI POOLFINAALI

Eesti võrkpalli karikavõistluste veerandfinaalides võitis Pärnu võrkpalliklubi eile võõrsil 3 : 0 TTÜ/Kiili ja pääses poolfinaali ning Selver Tallinn alistas kodus 3 : 0 TTÜ. **EPL**

KORJUS MACAUS 20. KOHAL

Kevin Korjus sõidab sel nädalal Hiinas Macaus vormel 3 sarja mitteametlikul MM-il, eile tegi ta esimesel vabatreeningul avarii ja sai 21. aja. Esimeses kvalifikatsioonis oli ta 20. **Delfi**

Imepärane Zlatan pani Inglismaal suud lukku

Jalgpall

Ninakat Rootsi koondislast tavaliselt kritiseeritud inglased olid eile madalamad kui muru.

Aet Süvari
aet@ep.ee

Zlatan Ibrahimović pole kunagi olnud tagasihoidlik või vaoshoitud mees. Ta on ennast korduvalt nimetanud maailma parimaks jalgpalluriks, põlastanud Inglismaa vutiklubisid ja halvustanud sealseid mängijaid. Alles hiljuti soovitas ta Inglise koondise kaptenil ja kauaaegsel Liverpooli tähel Steven Gerrardil Inglismaalt lahkuda, kui ta tahab kunagi veel mingeid auhindu võita.

Muidugi pole ka Inglise spordipress Zlatanil just pead silitanud. Korduvalt on irvitatud mehe suurelisuse üle ning nimetatud teda teisejärguliseks täheks, kel pole asjagi selliste vuti suurnimede kõrvale nagu Leo Messi või inglaste enda lemmik Wayne Rooney.

Nagu Messi

Ilmselt ei keera miski kergesti ärrituva ja kuumaverelise Ibrahimoviči närve paremini krussi kui säherdused võrdlused ja seda teavad väga hästi ka Inglise

se vutifännid, kes üleile õhtul Stockholmis Rootsi uuel rahvusstaadionil Friends Arenal Zlatanit üleoleva lauluviisikega kostitasid.

„Sa oled nagu Andy Carroll, ainult s***!“ laulsid nad, kiites Zlatanist paremaks enda koondise ründajat, kes sarnaselt rootslasega kannab juukseid kuklas hobusesabas. Järgmise päeva Daily Telegraph võttis selle laulukese väga hästi kokku: „Pärast eilset peaks Carroll olema õnnelik, kui teda üldse Zlataniga samas lauses mainitakse.“

Ja tõsi ta on. Zlatan sõna otseses mõttes purustas inglased. Ta lõi üksi neli väravat inglaste kahe vastu ja viimase tabamusega kirjutas end ilmselt pikaks ajaks jalgpalliajalukku, kõmmutades palli 25 meetri pealt paremalt äärelt imelise käärloögiga väravasse.

Juba on kümned ja kümned Briti väljaanded ristinud selle kõigi aegade parimaks väravaks, kiidusõnu on jaganud nii Steven Gerrard kui ka inglaste peatreener Roy Hodgson ning isegi Inglise vutifännid tõusid staadionil püsti ja aplodeerisid Zlatanile. Need samad fännid, kes vaid tund aega varem olid samale pallurile laulnud, kui kehv mängija ta on!

Zlatan Ibrahimović pani kolmapäeva õhtul isegi Inglise vutifännid oma imeväravaga aplodeerima.

Foto: AFP / Scanpix

Sissetuleku poolest jääb ta alla vaid Mahhatškala Anžis pallivale Samuel Eto'ole.

35-aastase Ibrahimoviči jõud ei näi veel sugugi raugavat. Praegu on ta ainus pallur maailmas, kes on kuue klubi eest Meistrite

te liigas skoori teinud ja tänavuse hooaja põhjal võib väita, et ülearune pole mitte ükski sent 20 miljonist eurost, mille Pariisi Saint-Germain (PSG) suvel tema eest AC Milanile maksis, ega ka Ibrahimoviči 14 miljoni euro suurusest aastapalgast, mis teeb temast sissetuleku poolest maailma teise jalgpalluri Mahhatškala Anžis palliva Samuel Eto'o kõrval.

Alles eelmisel nädalal aita-

sid Zlatani neli täpset väravasöötu PSG-l Meistrite liigas alistada Zagrebi Dinamo. Kuu aega tagasi oli Ibragol – just sellise hüüdnimega kutsuti teda siis, kui ta pallis Itaalias Juventus ja Interis – see, kes aitas Rootsi välja vedada lootusetuna näivast 0 : 4 kaotusseisust MM-i kvalifikatsioonimängus Saksamaaga.

Inglastega juba on nii

Muidugi ei ole Ibrahimoviči mees, kes oma triumfile tagasihoidlikult reageeriks. Ta suples terve õhtu mõnuga kiidusõnade aupaistes. „Inglastega on juba kord nii,“ nentis ta presikonverentsil vastuseks küsi-

musele, kas tal on hea meel, et on sundinud inglased oma kriitilisi sõnu sööma. „Kui lööd neile värava, oled nende arvates hea mängija, kui ei löö, pole sa seda. Meenutagem Lionel Messit enne 2009. aasta Meistrite liiga finaali. Ta lõi Manchester Unitedile värava ja järsku oli ta nende arvates maailma parim jalgpallur. Võib-olla ütlevad nad midagi sellist nüüd ka minu kohta.“

Tõepoolest. Inglise ajalehtede toon oli eile enam kui alandlik, rohkem kui ülistav. Ei ühtki sarkastilist märkust Zlatani suureliste sõnavõttude kohta. Sest seekord on tal uhkustamiseks küllaga põhjust. **o**

Keith Boanas liigub Inglismaa superliigasse

Jalgpall

Eesti naiste jalgpallikoondise peatreener Keith Boanas asub tööle Inglismaa naiste superliiga klubi Lincoln Ladies peatreenerina. Uues ametis on tema hoolealuseks teiste seas ka Inglismaa koondise kapten Casey Stoney.

Peale selle hakkab Boanas treenima Inglismaa tugevusest kolmandas liigas League One mängiva klubi Nottingham County noori.

Eesti rahvusnaiskonda hakkas Boanas juhendama 2009. aasta alguses. „Neli aastat on pikk aeg, leppisime jalgpalliliiduga kokku, et võtan uue pak-

kumise vastu. Loodan, et saan edaspidigi tulla Eestisse ja ala arengule kaasa aidata,“ ütles Boanas, kes praegu veedab puhkust Mehhikos. „Jõulud ja uue aasta võtan koos abikaasaga vastu Tallinnas, külastan aastalõputurniiri ja ütlen head aega kõigile mängijatele ja sõpradele.“

Boanase juhendamisel saavutas Eesti naiste koondis aegade parima tulemuse, kui alistas 2011. aasta MM-valiksarja Serbia, Põhja-Iirimaa ja Horvaatia.

„Lisaks peatreeneri rollile on Keith olnud paljude mängijate mentor, aidates neil saavutada uut taset ja kvaliteeti,“

Eesti naiskonda tuli Keith Boanas treenima 2009. aastal.

Foto: Rauno Volmar

tunnustas lahkuvat treenerit Eesti jalgpalliliidu peasekretär Anne Rei. „Ta algatas ka meie esimese naistele mõeldud treenerikursuse. Keithi panus naiste jalgpalli arengusse on olnud tähelepanuväärne.“

Kellest saab naiste koondise uus peatreener, on veel lah-tine. **o EPL**

KOKKUVÕTE

Keith Boanasi valitsusaeg 2009–2012

Mänge kokku: 31

Võite: 13

Viike: 1

Kaotusi: 17

Suurim kaotus: 0 : 12 nii Islandile kui ka Prantsusmaale 2009. aastal

Suurim võit: 7 : 1 ja 6 : 0 Läti üle 2010. ja 2012. aastal

LÜHIDALT

4,1

miljonit naela maksis Suurbritanniale iga medal, mille nad võitsid kodustelt Londoni olümpiamängudel.

Kõige rohkem raha investeeriti nelja aasta jooksul alates Pekingi olümpiamängudest sõudmisse (27 miljonit naela), jalgrattasporti (26 miljonit naela) ja kergejõustikusse (25 miljonit naela).

Kokku kulutati Suurbritannia sportlaste ettevalmistusele veidi enam kui 265 miljonit naela, olümpiamedaleid jäi kodumaale kokku 65. **EPL**

Keerles vajas tosinat õmblust

Õnnetus

Üleeilses Balti korvpalliliiga kohtumises Pasvalyse Pieno žvaigždėms mänguolukorras tugeva löögi vastu nägu saanud Kalev/Cramo mängija Rait Keerlese silmalaua ja kulmu vahele tekitatud haav vajas 12 õmblust. Peale selle purunes ninakõhr, kuid luu jäi terveks. Arst soovitas tal esialgu kaks päeva puhata ja lamada.

„Kogu Raidi näo vasak pool on paistes, seega enne turse vaibumist ei saa ka mängumaski näo ette panna,“ rääkis meeskonna füsioterapeut Priit Lehisemets. Keerles sõidab VTB Ühisliiga mängule BC Himikiga, aga kas ta platsile läheb, on vara öelda. **o Jüri Butšakov**

SORDO NAASEB CITROËNI

Citroëni rallitiim teatas, et palkas järgmiseks aastaks teiseks sõitjaks hispaanlase Dani Sordo, kes sõitis nende tiimis ka aastatel 2005–2010. Viimasel kahel hooajal oli Sordo Mini roolis. **Delfi**

VISNAP PÄÄSES POODIUMILE

Rapla klubi RXT ridadesse kuuluv Mario Visnap võitles end üleile Hollandis Landgraafis sisehallis toimunud Euroopa karikaetapil lumelaua pargisõidus kolmandale kohale. **Delfi**

KUUSMAA KARISTAS MARATONTREENINGUGA

Kalev/Cramo peatreener Aivar Kuusmaa otsustas pärast Balti liiga kaotust oma mängijaid karistada 3,5-tunnise raske treeninguga. Võõrleegionärid Armands Škele ja Frank Elegar ei varjanud

eile pärast treeningut oma rahulolematust, laskudes ka roppuseni. Karistuse põhjustas Kalev/Cramo üleiline kaotus Leedu liiga neljandale klubile Pasvalyse Pieno Zvaigzdesile 73 : 79. **Delfi**

FLORA PALLUR ITAALIAS

FC Flora 19-aastane jalgpallur Karol Mets viibib sel nädalal Itaalias, et osaleda Serie B klubi Brescia Calcio esindusmeeskonna trennides. Mets naaseb Eestisse pühapäeval. **Delfi**

Torm Sandy viis Jelena Glebova treeninghallist jää

Iluuisutamine

Pariisi võistlusel saab

Eesti meister sel hooajal

esimest korda mõõtu

võtta maailma tippudelt.

Kristi Kirsberg

kristi.kirsberg@ep.lee

Kaks aastat on möödunud ajast, kui Jelena Glebova viimati mainekale iluuisu GP-etapile kutsuti. Täna ootus lõpeb, Pariisis peetaval võistlusel on ta üheksa neiu kõrval taas stardis.

„Olen treeninud piisavalt, kuid eks homme (täna – toim) ole näha, kui hästi ma valmis olen,” ütles Glebova, kes on olnud terve, kuid väikse segaduse tõi treeningplaani Ameerikat laastanud torm Sandy.

„Nädal aega ei olnud elektrit, sooja vett ega interneti. Meie jäähall oli kaks nädalat kinni, jää sulas ära ja me pidime mujal treenima,” rääkis Glebova. Varuhallis ei olnud nii suurepärased tingimused kui kodujääl, kuid ta usub, et tänast esinemist see ei mõjuta.

Korpi kindlustas finaalikoha

USA-s treenival Gleboval on tänavu selja taga kaks võistlust. Salt Lake Citys peetud US International Classicul kogus ta 149,49 ja Oberstdorfs peetud Nebelhorn Trophy'il 152,36 punkti. Tänavuse rekordsumma uisutas ameeriklanna Ashley Wagner 188,37 punktiga.

Pariisis on Glebova konkurendid kõvast puust: prantslannad Lena Marrocco ja Mae Berenice Meite, britt Jenna

McCorkell, venelannad Polina Korobeinikova, Julia Lipnitskaja, Elizaveta Tuktamiševa, rootslanna Joshi Helgesson ja ameeriklannad Christina Gao ja Ashley Wagner. McCorkell küll muretses, et tema lend jäi kõvasti hiljaks ning Tuktamiševa kurtis Twitteris, et kukkumise tõttu on tal kõik kohad valusad, kuid esialgu näib, et kõik naised on stardis.

GP-sari koondab iluuisuhooaja esimese poole kõige mainekamad võistlused. Selleks et neile kuuete etapile pääseda, peavad olema täidetud teatud arvulised kriteeriumid, kuid ka see ei taga automaatselt kutset.

Pärast nelja etappi on suures finaalis esimesena koha taganud soomlanna Kiira Korpi, kes võitis Moskva etapi ja oli Hiinas kolmas. Seekord 2014. aasta olümpialinnas Sotšis peetav finaali on prestiižne ja ka rahaliselt tulus, sest võitja viib koju 25 000 dollarit.

Korpi, kes on juba aastaid näidanud imelisi kavasid, kogus Moskvast rekordilised 177,19 punkti. Soomlanna on maailma tipus juba 2007. aastast, kuid tiitlivõistlustel pole ta kõige kõrgemale poodiumiastmele jõudnud. Ikka on läinud nii, et kui üks kava õnnestub hiilgavalt, tulevad teised vea sisse. Õrna närvikava kinnitas ka viimane võistlus, kus vabakava algus oli võimas, kuid lihtsamates elementides tulid apsud. „Olen natukene väsinud, võistlusi on olnud tihedalt, kuid finaalikoha kindlustamine andis jõudu lõpuni võidelda,” rääkis Korpi Soome ajakirjanikele. ●

VÕISTLUS

Mis on ISU GP-sari?

Toimub kuus etappi: USA-s, Kanadas, Hiinas, Venemaal, Prantsusmaal ja Jaapanis.

Igale etapile kutsutakse kümme uisutajat. Üks uisutaja saab kutse maksimaalselt kahele etapile.

Kuue etapi kuus paremat osalevad GP-finaalis, mis peetakse 6.–9. detsembril Sotšis.

Preemiaraha jagub tavaetapidel viiele paremale: 18 000 dollarit võitjale kuni 2000 dollarit viienda koha omanikule.

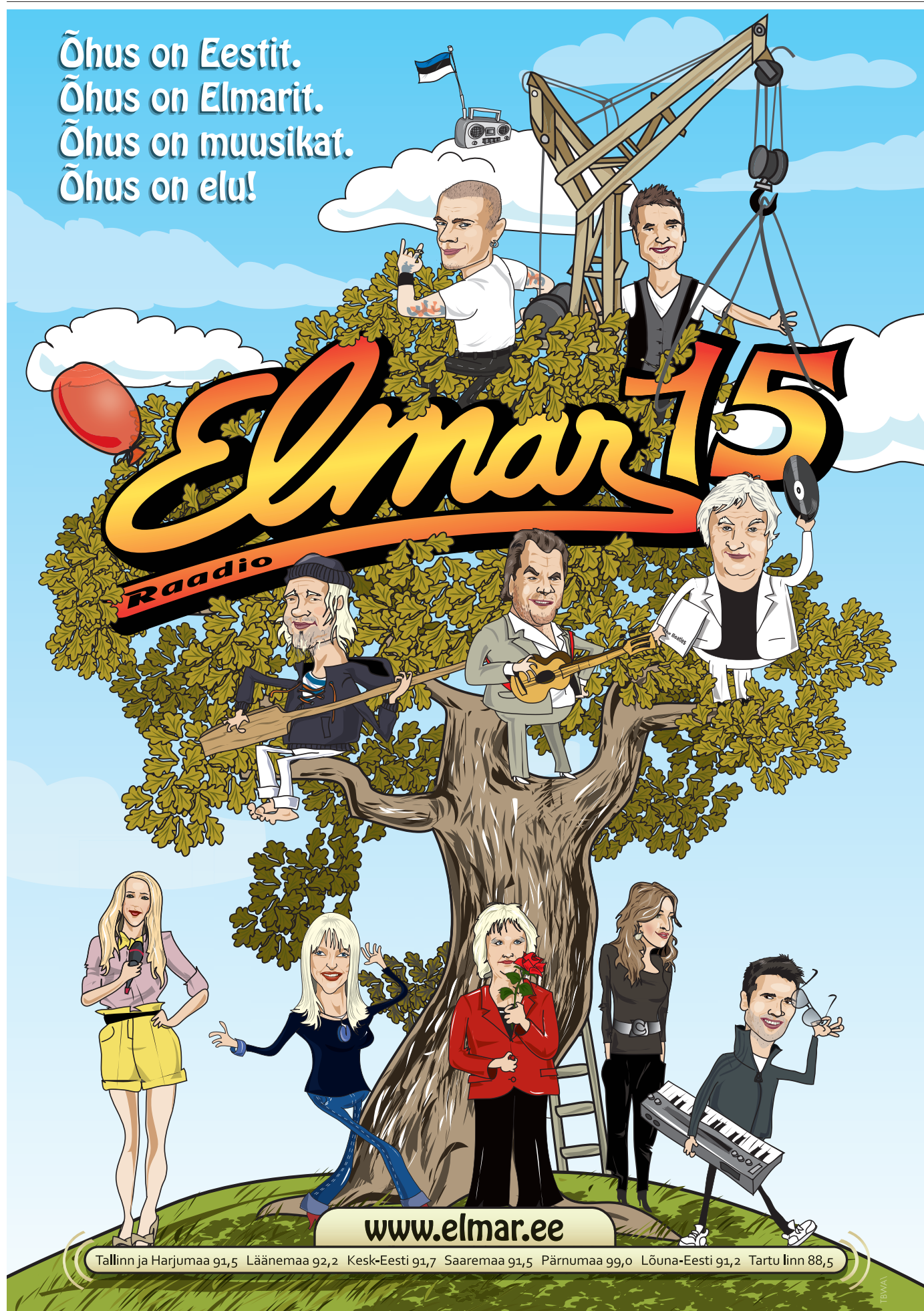
Jelena Glebova alustas tänavust hooaega korralike tulemustega USA-s ja Saksamaal. Foto: AFP/Scanpix

KORVPALL

101 : 26

alistas Katri Rausbergi koduklubi Tsmoki-Minsk Valgevene korvpalli meistriliigas BRGU naiskonna. Märkimisväärne fakt on seegi, kodusaalis mänginud Tsmoki-Minsk hoidis BRGU võistkonna kolmandal veerandajal null punkti peal, visates ise samal ajal 24 silma. Viimasel veerandajal lasti vastastel visata vaid viis punkti. Eesti koondise tagamängija Rausberg alustas esiviisikus ja sai mängida 15 minutit. Selle ajaga viskas ta 11 punkti, võttis viis lauapalli ja tegi kaks vaheltlööget.

Tsmoki-Minsk on käesoleval hooajal saanud kolm võitu ja ühe kaotuse. Järgmise mängu peab Rausbergi klubi 19. novembril Minski Horisonti vastu.

videoviku saaga
koidukuma
osa 2

MS12

Saal 1	14:30	17:00	19:30
Saal 2			11:25
Saal 5			21:00
Saal 7	13:50(ainult R, L)		

SKYFALL
007

MS12

Saal 1	11:30	22:00
Saal 2		13:55
Saal 7	16:00(ainult E)	
Saal 10	12:00 15:00 18:05 21:05(v.a. E)	
A.Le Coq Sviit	14:2 (ainult P)	
	18:10(v.a. L, T)	21:20(v.a. L, T)

DEEMONID
TAM BET TUI SK ENE JÄRVIS
AIN LUTSEPP EVELIN VOIGEMAST

K14

Saal 4	11:55	17:10	19:35
--------	-------	-------	-------

FILMIDE SHREK JA DONKEY LOOJAJALT
VIIS LEGENDI
ALATES 30. NOVEMBRIST

LANA WACHOWSKI, TOM TYKWERI JA ANDY WACHOWSKI FILM
PILVEATLAS
KINODES 30. NOVEMBRIST

FILMI "ALICE IMEDEMAAL" LAVASTAJALT
FRANKENWEENIE
TIM BURTONI FILM

PERE

Saal 3 3D	13:30	17:45
Saal 5 3D	14:40(v.a. N)	

16. PIMEDATE ÕÖDE FILMIFESTIVAL

Saal 2	alates 17:00
Saal 6	alates 17:00
Saal 7	alates 17:00

EESTLANNA PARIISIS MS12
Saal 3 19:45
eesti ja prantsuse k., eesti- ja vene subti!

PAHAENDELINE K14
Saal 3 21:55

HOTELL TRANSILVAANIA PERE
Saal 3 2D eesti keeles! 11:20 15:35
Saal 6 3D vene keeles! 12:35(v.a. N)
Saal 7 3D eesti k.! 13:50(P,T,K,N)

ZAMBESIA PERE
Saal 5 2D eesti k.! 12:40(ainult L,P)
Saal 7 2D eesti k.! 13:50(ainult E)

MA NÄGIN SAATANAT K14
Saal 4 14:25 22:05
1+1 MS12
Saal 5 12:10(v.a. L,P,N)

SEENELKÄIK eesti keeles, vene subti! L
Saal 5 18:50
Saal 6 14:50(v.a. L,T,N)
Saal 7 11:45

VÕI SEES K12
Saal 5 16:45(v.a. N)
Saal 6 14:50(ainult L,T,N)

MET OOPER: TORM L
Saal 7 19:00(ainult E)

SEITSE PSÜHHOPAATI K12
Saal 8 16:50
Saal 9 12:30 19:20 21:45

LOOTUS TÄRKAB MS12
Saal 9 14:55

RÕÕVITUD 2 K12
Saal 9 17:15

ARGO K12
Saal 8 11:40 14:15 19:15 21:50

INFO TELEFONILT 1182

www.forumcinemas.ee
wap.forumcinemas.ee

*A.Le Coq Sviiti seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€. R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

★
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

DEEMONID
TAM BET TUI SK ENE JÄRVIS
AIN LUTSEPP EVELIN VOIGEMAST

10:50 14:50

7 PÄEVA HAVANNAS
7 PÄEVA / 7 REŽISSAARI

15:20

ANIMATED DREAMS
14. NOVEMBER

14.
ANIMAFILMIDE FESTIVAL
WWW.ANIMA.EE

Deemonid	10:50 14:50	Animated Dreams: Korea fookus II	18:00
Jaapani anime-eri: Berserk	11:40	Animated Dreams: Võistlusprogramm IV	18:30
Eestlanna Pariisis	13:00	Animated Dreams: Võistlusprogramm I	19:30
Ja kui me elaksime kõik koos?	13:20	Animated Dreams: Panoraam I	20:00
7 päeva Havannas	15:20	PÖFF: Hansa	21:30
Animated Dreams: Võistlusprogramm III	17:00	Animated Dreams: Ööprogramm: Iha, armastus ja seks	22:00

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO
»SÕPRUS«

★
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PÄRIS KINO - AASTAST 1955

PÖFF üllatab!

12.-28.11.2012 21:45

Animated Dreams: Valik Poola Animat II	18:00
Animated Dreams: Täispikk animafilm- Sigade kuningas	19:30
PÖFF: Hull ja Varas	21:45

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

JÕULUJAZZ

29.11 19.00 Nokia Kontserdimaja

YOUN SUN NAH
Quartet (Korea)

www.jazzkaar.ee

Piletid Piletilevi ja TicketPro müügikohtades.
Jazzkaare info 6660030 ja piletid@jazzkaar.ee

Piletid soodsad 4. novembrini!

Elion
Vabadus
nautida

ERGO

Eesti Päevaleht

MY CITY HOTEL
TALLINN

30. AASTAPÄEV
EESTI KOORIÜHING

Sünnipäevanädal
24.-30. november 2012

Laupäeval, 24. novembril kell 11-18.30
Konverents "Sisu ja pakend"
Rahandusministeeriumi saalis (Suur-Ameerika 1, Tallinn)
Tasuta

Pühapäeval, 25. novembril kell 15
Klassikakontsert MART SAAR 130
Estonia kontserdisaalis
Kunstilised juhid: Merike Toro ja Aivar Leštšinski
Pilet 7/5 €

Reedel, 30. novembril kell 18 - 22.30
MARATONKONTSERT Mustpeade Majas
Kunstiline juht: Ants Soots
Kontserti vahendab Klassikaraadio
Pilet 3-10 €

Piletid Piletilevi ja Piletimaailma müügikohtadest
Lisainfo: kooriying.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

21. novembril kell 18.00
POETRY JAM
LUULEMOOS
RUNOHILLO

Luule ületab piire - soome-eesti luulesündmus, kus üles astuvad soome luuletajad Marianna Kurtto, Esa Mäkipjärvi ja Aki Salmela ning eesti luuletajad Eda Ahi, Kätlin Kaldmaa ja Kaur Riismaa.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2.-, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1.-
Toetab Kultuurkapital

Eesti Kontsert

R 16. november kell 19
Vanemuise kontserdimaja,
VANEMUISE SÜMFOONIAORKESTER
Dirigent Lauri Sirp
Jaan Rääts Intrata op. 102
Urmus Sisask Klarinetikontsert
L 17. november kell 19
Estonia kontserdisaal
P 18. november kell 17
Jõhvi kontserdimaja
DMITRI SITKOVETSKI
(viul, Suurbritannia)
TALLINNA KAMMERORKESTER
Johann Sebastian Bach. Goldbergi variatsioonid, Dmitri Šostakovič.
Sümfoonia keelpillidele

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537,
Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

TALLINNA LINNATEATER

Ma armastasin sakslast
10., 11. detsembril 19.00

Eesti filmi laulud
7., 8., 27., 28., 29.
detsembril 19.00

Festival Talveöö unenägu
17. - 21. detsembril

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME
- ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Jõulukontserdid

Jõuluöö Tähed

P 16.12 - Tallinn

K 19.12 - Pärnu

N 20.12 - Viljandi

R 21.12 - Tallinn

P 23.12 - Tartu

K 26.12 - Rapla

Algus kell 19.00

Piletid eelmüügis Piletilevi müügikohtades üle Eesti!

ALEXIA

www.kontsert.ee

MARIA LISTRA

JASSI ZAHHAROV

KLAVERIL MARGUS KAPPEL

Müük

- Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuud. Info 509 2933.
- Müüki tuli suures koguses kvaliteetset kasutatud kontorimööblit. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17 APUNEKS OÜ
- Müüa soodsas hinnaga talusealiha. Info tel 505 9151 või 5354 3002.
- Müüa Niitvälja A ja B ktsiad, 2mänguõigust, Kiire! soomesauna@hotmail.ee

Ost

- Ostan enda kollektsooni CCCP-i aegseid mudelaautosid (möötkavas 1:43 ja 1:24). Tel 510 7375.
- Reval Antiik ostab vanu maale, münte, kuld- ja hõbeesemeid, märke, mööblit, raamatuid, jms. Pakkuda võib kõike, mis tundub olevat vana. Müüri vahe 2, 644 0747, 511 8825
- Aigrette Antiik ostab ja hindab vanu münte, maale jne. Tel 509 1500.

Teenused

- KAARDID ENNUSTAVAD Tel 900 1727 24 h, 1,09 €/min www.ennustus.ee

KÕIK
SAAVAD RAHA!

Holmes & Meyers annab metsaomanikule iga meie raiutud tihumeetri eest 1 € reisiraha.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

Eripakkumine! Pakume lepiku eest head hinda.

HOLMES & MEYERS
Metsaõbrallik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Südamlik kaastunne Liesel Saarikule isa

HARRY RINGI

kaotuse puhul

Kolleegid WW Passaazi Ilusalongist

Südamlik kaastunne Reedale

EMA

kaotuse puhul

Aino, Kerli, Silver

- NÕUANDELIIN tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97 €/min.
- Õmblusmasinate remont. Tel 656 6063, 551 6633, Rosmann.

Laen

- Laen kinnisvara tagatisel. ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenu.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.
- Anname kiiresti, soodsalt laenu kuni 5 aastaks. Tutvuge tingimustega, konsulteerige meie spetsialistiga. Tel 5199 7679

Tervis

- Uus ja eksklusiivne massaažisa-long ootab lõõgastavale massaažile. Tel 5382 0188.

Siiras kaastunne Sigrid Õigele perekonnaga kallil isa

HELDOR OTSMAN

kaotuse puhul

Bauhof kaupluste juhatajad ja jaedirektor

Avaldame sügavat kaastunnet Mart Aguraiujale kallil

EMA

surma puhul

Töökaaslased AS Elratost

Sügav kaastunne Raivo Kaarele kallil abikaasa

ÜLLE KAARE

kaotuse puhul

Ellen, Erki A., Erki V., Peeter, Sven ja Veikko

Südamlik kaastunne Mari Amosele

ISA

surma puhul

Kolleegid Sotsiaalministeeriumist

Mõni hetk on elus valusam kui teine, mõni hetk on kohe väga, väga valus.

J.Tätte

Unustamatut sõpra ja kaugsõidukaptenit

AKSEL –KALJU SIEMERIT

05.01.1932 – 13.11.2012

Mälestavad Leonid ja Maie

Südamlik kaastunne Maiale, Sirjele ja Merikesele peredega abikaasa, isa ja vanaisa kaotuse puhul

Südamlik kaastunne Anule ja Carmen Isabelile ema ja vanaema surma puhul

HILDA KEHMAN

11.01.1927 - 15.11.2012

Kolleegid Eesti Lastekirjanduse Keskusest

Muld matab maised mured, aeg viib kaasa pisarad. Kalmule viib küünlatule meenutades lahkunut

RAFAEL AMOS

4.08.2012 - 9.11.2012

Harjumaa Spordiliit

Mõni hetk on elus valusam kui teine, mõni hetk on kohe väga, väga valus.

J.Tätte

Teatame sügava kurbusega, et lahkus meie kallis

HARRY RING

10.02.1932 – 14.11.2012

Leinama jäävad abikaasa ja tütar perega

Avaldame sügavat kaastunnet Siim Raudlale kallil

ISA

kaotuse puhul

TTÜ Spordiklubi

TTÜ Spordiklubi korvpallimeeskond

Südamlik kaastunne Jaanus Puksile kallil vanaema

SALME PUKSI

kaotuse puhul

Helena ja Rita perega

...On kuristikke, millest üle lindkiei lenda. Ja on vaikus nagu sein...

Mälestame kallist

MAIDO VEEBELIT

21.09.1964-13.11.2012

Meie südamlik kaastunne lähedastele

Sõbrad ja klassikaaslased 32. Keskkoolist

Mälestame hukkunud ametivenda ja avaldame kaastunnet omastele

MAIDO VEEBEL

Mälestame hukkunud ametivenda ja avaldame kaastunnet omastele

Lennusalga kollektiiv

Avaldame sügavat kaastunnet omastele

MAIDO VEEBEL

traagilise hukkumise puhul

AS Tallinn Airport

RAUL RAUDLA

sünd. 09.05.1958.a. surn. 13.11.2012.a.

Avaldame sügavat kaastunnet omastele Raul Raudla surma puhul

kolleegid AS Kalevist

Iga lahkumine raske, lga teelesaatmine kurb...

Mälestame kauaaegset lasteaia toetajat

RAFAEL AMOST

Avaldame sügavat kaastunnet perekonnale

Saue Lasteaed Midrimaa

Avaldame südamlikku kaastunnet lähedastele

RAFAEL AMOSE

lahkumise puhul

AS ATKO Grupp

Estonian Air

langetab leinas pea, et mälestada oma endist kolleegi ja lennukikaptenit

MAIDO VEEBELIT

ning avaldab siirast kaastunnet tema lähedastele ja sõpradele

Mälestame kauaaegset head ja südamlikku kolleegi

JUTA UINTI

Avaldame siirast kaastunnet omastele

OÜ Neurodiagnostika

HELDOR OTSMAN

sünd. 22.08.1934.a. surn. 10.11.2012.a.

Avaldame sügavat kaastunnet Rauno Otsmanile isa Heldor Otsmani surma puhul

AS Kalev tehnika korrashoiu töötajad

Avaldame sügavat kaastunnet lähedastele

TIIT MURUMETSA

surma puhul

T-Tammer OÜ meeskond

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Draamasari Holby City haigla: Muutuste eel

09.55 Terevisioon*

11.55 MI*

12.25 Nelli ja Elmar

13.20 Ukaasi sünd

13.40 Ajalik ja ajatu: Püha Maa, juudid ja Jeesus, 9 *

14.05 Terve Eesti, 10/10*

14.35 Kapital*

15.05 Metsapeatus, 8/10*

15.35 Reisisari Reisile minuga: Zagreb*

16.00 Draamasari Holby City haigla: Muutuste eel *

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 382

06.45 Joonissari Multimaania

07.10 Joonissari Kasskoer: Saatke Kasskoer

07.35 Joonissari Pisipõnnide seiklused: Acme telepoe show

08.00 Reporter*

09.00 Ettevaatust inglisa*, 184

10.00 Keelatud vili*, 3

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5373

11.30 Mehed ja naised*, 1

13.30 Doktor Oz: Järgmine pandeemia ja kuidas selleks valmis olla

14.30 Komissar Rex: Amokk

15.30 Punased roosid, 383

16.30 Keelatud vili, 4

17.30 Ettevaatust inglisa, 185

18.30 Kodus ja võõrsil, 5374

19.00 Reporter

20.00 Kuldvillak

20.35 Galileo

21.30 Kelgukoerad

22.30 Unustamatu: Trajektooriid

23.30 Mängufilm Hirmude öö: Elusalt maetud

00.50 Mängufilm Põrgulikud pulmad*

TV3

06.15 Multifilm Beyblade

06.37 Multifilm Pop Pixie

06.50 Multifilm Pop Pixie

07.05 Multifilm Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Multifilm Beyblade*

07.55 Kaunis Lola, 54*

08.55 Kirgedes torm, 1509*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6349*

10.20 Võimalik vaid Venemaal, 3*

10.50 Top Shop

11.05 Öhtusöök viiele 4, 24: Taaralinna tarmukad*

11.35 Kõige naljakamad koduvideod*

12.05 Valgekrae 2, 2: Valitud info

13.00 Kättemaksukontor: Sulid ja geeniused 2*

14.00 Selgeltnägijate tuleproov 6, 11*

15.00 Vaprad ja ilusad, 6350

15.25 Selline on elu!: Ema on liiga nõrk. Nüüd kasvatan mina oma öde.

16.25 Kaunis Lola, 55

17.25 Kirgedes torm, 1510

18.30 Kõige naljakamad koduvideod

19.00 Seitsmesed uudised

19.30 Öhtusöök viiele 4, 25: Taaralinna tarmukad

20.00 Teekond iseendani, 11

20.30 Randevuu

21.30 Castle 2, 15: Surmapall

22.30 KINO3: Mängufilm Miss Märts USA 2009 komöödia

00.15 Mängufilm Elu USA 1999 komöödia

02.23 TV3play.ee uudised

02.25 Mängufilm Miss Märts USA 2009 komöödia*

04.00 Selline on elu!*

04.50 Öhtusöök viiele 4, 25: Taaralinna tarmukad*

05.15 Seitsmesed uudised

05.40 Kirgedes torm, 994

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Animasari Kiisu Miisu enneolematud seiklused

07.20 Animasari Beni ja Holly väike kuningriik

07.30 Animasari Stella ja Sam

07.50 Tule õuel*

08.15 Lastetuba*

08.30 Kalailm, 23/29*

09.00 Ringvaade*

10.05 Jüri Üdi klubi: Riigi karm ja hell kápake?*

11.00 Taavi kui Taavi ise*

11.25 ERR-i uudised

16.35 Smallville*

17.20 Smallville*

18.00 Animasari Muumiorlood: Väike My on armunud

18.20 Animasari Mašaja karu: Eest äral

18.30 Lastetuba: Meisterdame Mariga

18.45 Animasari Suursilm

18.55 Animasari Beni ja Holly väike kuningriik: Väljasõit mere äärde

19.05 Animasari Stella ja Sam: Minu järell

19.20 Aktuaalne kaamera

19.30 Aktuaalne kaamera

20.00 Uus Ajastu. Dokkaader Gunnar otsib jumalat

21.30 Päikesesüsteemi seitse imet, 4/5

22.20 Erica*

23.05 Troonide mäng, 10/10*

23.55 EestiTOP 7*

00.45 ERR-i uudised

Kanal 11

06.35 Peremees otsib perenaist*

07.25 Saint Tropez: Rivaalid

08.30 Doktor Oz*

09.25 Doktor Oz: Rinnavähk

10.20 Ellen*

11.15

TV6

06.00 Hommikuraadio

09.00 Seitsmesed uudised

09.30 Kodu keset linna 1, 66

10.00 Kutsuge Cobra 11 1, 20

11.00 Surmaralli

13.15 Top Shop

13.30 Kodu keset linna 1, 67

14.00 Brigaad 3 2, 6

15.00 Kutsuge Cobra 11 1, 20

16.00 Kuidas ma kohtasin teie ema 3, 10

16.30 Kälimehed 4, 7

17.30 Kutsuge Cobra 11 1, 20

18.30 Simpsonid 14, 9

19.00 Perepea 1, 9

19.30 Kuidas ma kohtasin teie ema 3, 11

20.00 Moodne perekond 3, 6

20.30 Simpsonid 14, 10

21.00 X-Factor, 15

22.45 X-Factor,

TV3

16.23.40 Paljalt naljakas 1

00.10 KINOÖHTU: Klient on kuningas

02.05 Langev taevas 1, 6

03.00 Hommikuraadio

05.00 Kodu keset linna 1, 67

05.25 Seitsmesed uudised

05.50 Uudistemagasin

Meie maailm

VAIKE NÕID

MINA EI TAHA, ET MEIE ÜHINGUS KEDAGI DISKRIMINEERITAKS..

??

KUI TEILE SEE EI SOBI, PÖÖRDUGE EBAVÕRDSUSNÕUKOGUSSE. KÜLL NEMAD TEID KA AHISTAVAD...

Dilbert

HEAD UUT AASTAT!

HEI, HEI, JAHTU MAHA!

MA EI TOETA MAAGILIST-MÜSTILIST MÖTLEMIST, ET ÜKS SUVALINE PUNKT AEGRUUMI KULGEMISES VÕIKS OLLA MIDAGI ERITI TÄHISTAMISVÄÄRSET.

LIHTSALT ÜKS VÄIKE KALLISTUS. NAUDI SEDA JA KÕIK ON HÄSTI.

SA OLED NAGU MINGISUGUNE OKSÜTOTSIIINI NARKODIILER.

ILM

Reede +4...+8

Lääne- ja edelatuul 5–10 (14) m/s

Laupäev +4...+8

Edela- ja lõunatuul 3–10 (14) m/s

Pühapäev +3...+6

Edela- ja lõunatuul 5–11 (15) m/s

Esmaspäev +1...+6

Läänetuul 5–11 (14) m/s

RISTSÕNA

	PILT VÕI TAHT-MOISTATUS	POOLSAAR AASIAS	STROOF-VORM EGIPTUSE VILJAKUS-JUMAL	TOTAL EXPENSE RATIO JUMALA ÜKS NIMETUSI	KREEKA JUMALATE KASKJALG KOOIMIKSI-TEGELANE	"NUKITSA-MEHE" TEGELANE ... JA TAGANT	TAAT KENASTI	RINNALAPS VARA, MIDA OMAIÄKSE	SAMUTI TIKU-VOILEIB
USKUIKE PROTSES-SIOON									
KIRI ARVU-TIKLAHVIL TÕRVA AJAMA									
...-INES ETI									
RISTSÕNA-AJAKIRI									
PABERRAHA KOLLEKT-SIONEERI-MINE									
UNITED HOSPITALS SRI LANKA END, NIMI									
PARTISAN									
HAIGUS									
LIMAGA KAEIUD SERVICE ACCESS POINT									
INE									
WAS ... DAS?									
NEOON									
...ADVO-KAAT									
PESU-PULBER									

ERKKI KÖLU PÄEVAANEKDODID

● Silmaarst patsiendile: „Lugege kõige alumist rida...”

„Ma ei saa!” vastab mees.

„Noh, sõbrake, siis olete ilmselgelt lühinägelik...”

„Neetud lugu! Kogu elu olen kirjaoskamatu olnud, ja nüüd veel lühinägelik kah!”

● „Kas olete oma sekretäriга rahul?” küsitakse firmajuhilt.

„Ärge parem küsige!” vastab too.

„Mõne päevaga organiseeris ta sekretariaadi töö niimoodi ümber, et peale tema ei saa keegi millestki aru. Ma ei saa teda nüüd enam isegi vallandada...”

● Kaks sõpra baaris: „Huvitav, miks kõik mehed ümber-ringi ainult minu naisele külge lõövad?”

„Arvatavasti peavad nad teda väga ligitõmbavaks.”

„Kas tõesti? Ja mis temas siis nii ligitõmbavat on?”

„Tema kõnedefekt.”

„Millest sa räägid? Pole tal mingit kõnedefekti!”

„Hm... Sa oled vist ainus, kes veel ei tea, et ta ei suuda mitte kunagi öelda „ei!””

SUDOKU

Pappocom

Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

8	9	3		5	
5	2				
	3		2	4	5
7	1	6		8	
			2		7
		6	9	4	
					8
4		1		9	6

Eelmise mängu lahendus:

6	1	5	2	4	8	9	3	7
9	4	2	1	3	7	8	6	5
3	8	7	5	6	9	4	2	1
8	6	4	9	7	5	2	1	3
2	3	1	4	8	6	5	7	9
5	7	9	3	1	2	6	4	8
4	9	8	7	2	3	1	5	6
7	2	6	8	5	1	3	9	4
1	5	3	6	9	4	7	8	2

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi: www.epl.ee/sudoku

Kollatõbi ehk leptospiroos levib eriti hästi sooja ja niiske ilmaga

Lemmik

Angela Sarapuu,
MTÜ Teie Loomakliinikud

Eelmisel nädalal levis koeraomanike seas jutt koerte haigestumisest leptospiroosi, kuid paanikaks põhjust pole.

Kuna leptospiroosi sümptomid on mittespetsiifilised, see tähendab, et sarnanevad paljude teiste haiguste tunnustega, ei ole võimalik haigestunute arvu oletada. Saab ainult kinnitada, et võrreldes varasemate aastatega on kliinikutesse sagedamini toodud leptospiroosile omaste sümptomitega koeri. Laboratoorselt on meie kliinikus tänavu diagnoos kinnitust leidnud kolmel juhul, leptospiroosi kahtlusega koeri on olnud kuus.

Leptospiroos ehk nakkav kollatõbi on bakteriaalne haigus, mida esineb kõikjal maailmas. Seda on diagnoositud rohkem kui 150 imetajaliigil, sh inimestel ja koertel. Eri haigustekitajaid on üle 250. Haigust kannavad edasi ainult imetajad, kuigi leptospiirasid on leitud ka reptiilidelt ja lindudelt.

Eri haigustekitajad on kohastunud kindlate imetajaliikidega, keda nimetatakse looduslikeks reservuaarideks. Nendeks on meil sagedamini rotid ja hiired, kuid ka mitmed kodu- ja metsloomad, kes ise nakatuvad tavaliselt noores eas. Neil võib esineda haiguse kerge vorm, nii et sümptomeid enamasti pole, kuid nad eritavad uriiniga keskkonda suured hulgal haigustekitajaid.

Kollaseks ei pruugi minna

Üldiselt eelistab leptospiira umbes 30-kraadist keskkonda, aga nagu Eesti näitest võib järeldada, on ta võimeline ellu jääma ka palju madalama temperatuuriga. Külmutamine ja UV-kiirgus inaktiveerib leptospiirad. Väljaspool peremeesorganismi nad ei paljune. Kuna leptospiiradel on ellujäämiseks vaja niisket keskkonda, siis mida vihemasem on, seda kauem püsivad nad eluvõimelised, soodsate tingimuste korral isegi kuid. Seetõttu nakatub ka rohkem loomi. Kuni on looduslike reservuaare, toimub pidev keskkonna saastamine. Leptospiroosi esineb maailmas eri piirkondades, kus on soe ja sajab piisavalt vihma.

Koerad võivad haigestuda olenemata tõust, vanusest ja soost. Nad nakatuvad peamiselt limaskestade või nahavigastuste kaudu, kui puutuvad kokku leptospiirasid sisaldava uriini või uriiniga saastunud pinnase, vee või söögiga. Kaside haigestumisest on maailmast teada vaid üksikjuhtusid.

Leptospiiradel on ellujäämiseks vaja niisket keskkonda. Koerte nakatumise vältimiseks on eriti oluline, et nad ei jooks seisvatest veekogudest.

Fotod: Reuters / Scanpix

Nakatumisest esimeste sümptomite avaldumiseni kulub tavaliselt päev kuni nädal, mõnedel andmetel 2–25 päeva. Kuna haiguse sümptomid sarnanevad paljude teiste haigustega, on ainult kliiniliste tunnuste põhjal võimalu diagnoosi panna. Hai-

nähud on apaatus ja temperatuuri tõus. Haigus progresseerub nii kiiresti, et loom sureb ühe-kahe päevaga, ilma et kliinilised tunnused jõuaksid ilmneda. Röntgeniülevõttel võib täheldada kopsu muutusi. Vereproovis võivad olla suurenenud neeru-

näitajad ja rohkem maksa ensüüme, on kerge aneemia, veres rohkem põletikurakke ja vähem vereliistakuid.

Vereprooviga saab määrata, kas organismis on leptospiirade vastaseid antikehi. Haiguse algusjärgus võib antikehade tiiter olla negatiivne, sellepärast tuleb haiguskahtlastel koertel kindlasti 7–10 päeva pärast antikehade tiiter uuesti määrata. Positiivne antikehade tiiter võib tähendada

kas vaktsineerimise või haiguse läbipõdemise tagajärjel tekkinud antikehi.

Nii inimestel kui ka koertel kasutatakse leptospiroosi raviks penitsilliini ja dokütsükliini. Nakkuskahtlase loomaga tuleb ringi liikuda nii vähe kui võimalik. Tuleb vältida laste, rasedate ja immuunpuudulikkusega inimeste kokkupuudet haiguskahtlase loomaga. Haige looma uriini koristades peab olema väga ettevaatlik, kätte tuleb kindlasti panna kilekindad ja pinnad hiljem desinfitseerida. Haige looma eest hoolitsedes tuleb sageli käsi pesta.

Kuna nakatumine ei toimu otsese kontakti kaudu,

siis tubastes tingimustes ei ole vaja haiget looma teistest loomadest eraldada.

Nakkab ka pererahvale

Kui pere üks koer on haigestunud, on soovitatav profülaktiliselt ravida ka pere teisi loomi, sest nii õues kui ka samadel metsaradadel liikudes ei saa välistada nendegi nakatumist. Kui koeraga samal ajal haigestub mõni inimesest perekonnaliige, siis kindlasti tuleb teavitada perearsti, et peres on leptospiroosi haiguskahtlusega koer. Koerte nakatumise vältimiseks on oluline, et loomad ei jooks seisvatest veekogudest: järved, tiigid, kraavid, soised alad, lombid jm.

Leptospiroos on ohtlik ka

inimestele. Terviseameti andmeil on tänavu inimestel registreeritud neli leptospiroosi juhtu, millest kahe puhul on kindlaks määratud ka tekitajad, millest üks oli *L. grippothyphosa*.

Leptospiroosi haigestumist esineb Eestis igal aastal üksikjuhtudena. Praegu võib haiguskahtlaste loomade sagedasem esinemine olla tingitud suurest sademete hulgast ja sooja-kraadidest ning päikese vähesusest. Leptospiroosi võib sügisel sagedamini ette tulla ka selgipärast, et rotid ja hiired üritavad jahenevate ilmade eest inimeste ja koduloomade eluruumides varju otsida. Sagedamini on tänavu leptospiroosi haigestunud mitte ainult koerad, vaid ka veised. ●

VAKTSINEERIMINE

Immuunsuse saab aastaks

Koertel põhjustavad kõige sagedamini haigestumist järgmised haigustekitajad: *L. canicola*, *L. grippothyphosa*, *L. icterohaemorrhagiae*, *L. pomona* ja *L. bratislava*.

Eestis saab koeri leptospiroosi vastu vaktsineerida, kuid meil on võimalik saada registreeritud vaktsiinidega kaitse vaid *L. icterohaemorrhagiae* ja *L. canicola* vastu. Koer, keda on vaktsineeritud selle vaktsiiniga, saavutab tõenäoliselt immuunsuse nende leptospiroosi haigustekitajate vastu, mida vaktsiin sisaldas, aga teda ohustavad endiselt teised tekitajad, kuigi on

alust arvata, et sel juhul kulgeb haigus kergemalt.

Tartu veterinaar- ja toidulaboratooriumi andmeil on viimastel aastatel saagenud haigusjuhud, mille on põhjustanud teised haigustekitajad kui need, mille vastu meil parajasti vaktsiin on. Sellel aastal on laboris uuritud 20 looma vereproovi ja leptospiirade antikehad on leitud kaheksal loomal. 2011. aastal uuriti 16 looma vereproovi ja positiivne tiiter oli kahel juhul. Nagu juba eespool mainitud, ei tähenda positiivne antikehade tiiter alati haigestumist.

Tõenäoliselt on järgmise aas-

ta kevadest võimalik peale *L. icterohaemorrhagiae* ja *L. canicola* vaktsineerida ka mõne muu haigustekitaja vastu.

Pole täpseid andmeid, kui kaua immuunsus pärast haiguse läbipõdemist kestab, aga arvatakse kuni aasta nagu vaktsineerimisega puhul.

Leptospiroosi vastu vaktsineerimise vajalikkust peaks arutama oma loomaarstiga. Vaktsineerima peaks koeri, kes reisivad lõuna poole. Kindlasti ka jahil käivaid koeri ja neid, kes võiksid kokku puutuda hiirte ja rottidega (farmis, laudas, keldris).

Leptospiroos on ohtlik ka inimestele. Tänavu on Eestis teada neli haigestunut.

-1- Väike inimene, margikoguja Martin Roll Jüri Järveti tragikoomilises kehastuses **-2- Martin Roll** töö oma tütre Ulvi (Ines Aru) ja peainsener Saulusega (Einari Koppel) **-3- Seltsimees Tasku** (Ervin Abel) **-4- Dispetšer Klaara Kukk** (Linda Rammo)
Fotod: Tallinnfilm

INFOKILD

●● 1968. ja 1969. aastal ringles „Viini postmark” Nõukogude Liidu ekraanidel. See oli aeg, kui Jüri Järvet tegi koostööd juba režissöör Grigori Kozintsevig. Sündimas oli Järveti suurim filmiroll – kuningas Lear Lenfilmi samanimelises filmis. Martin Rolli mängimine sai aga Jüri Järvetile peaaegu saatuselikuks: mõni Lenfilmi kunstinõukogu liige ei uskunud, et selline näitleja võiks Leari mängida. Kuid Kozintsev uskus Järvetisse, ja pärast „Kuningas Leari” ekraaniletulekut 1970. aastal sai Järvet näitlejana tuntuks kogu maailmas.

Allikas: Öie Orav, „Tallinnfilm I”

TSITAAT

Martin Roll

kastivabriku meister, kunagine jefreitor

„Siin räägib... siin ei räägi mitte keegi. Üks Nõukogude Liidu kodanik. Mul on andmeid, et teie tehasest tassitakse hõlma all juustukerasid välja. Nii et tugevdage valvsust. Jaa, pange rahvamalev tööle. Jaa, nii, just.”

31. FILM

„Viini postmark”

- 1967
- Režissöör: Veljo Käsper
- Stsenarist: Ardi Liives
- Operaator: Harry Rehe
- Helilooja: Jaan Rääts
- Kunstnik: Rein Raamat
- Osades: Jüri Järvet, Herta Elviste, Ines Aru (Parker), Vladislav Koržets, Einari Koppel, Ervin Abel, Leida Rammo, Alfred Rebane, Fleur Toomla, Paul Ruubel, Linda Tubin, Mati Klooren, Andres Särev
- Tootja: Tallinnfilm
- Kestus: 84 minutit
- Esilinastus: 10. jaanuar 1968

Eesti filmiklassika
●● Sarja kolmekümne esimene film „Viini postmark” on homsest müügil hästivarustatud müügikohtades hinnaga 4,99 eurot.

Teatrist laenatud „Viini postmargis” saab nalja

Draamateatri jaoks tehtud „Viini postmark” kujunes ülimenukaks, tuues teatrisse 76 000 inimest. Selle põhjal valminud komöödiafilm jäi kriitikute arvates lavastusele alla, kuid naerutab publikut praeguseni.

Kui Eesti Draamateatri jaoks kirjutatud komöödia „Viini postmark” valmis sai ja lavale tuli, oli üldteada fakt, et Ardi Liives kirjutas teose Jüri Järvetile mõeldes, kes pidi autori arvates kehastama Martin Rolli.

Gunnar Kilgase lavastus kujunes harukordselt menukaks. 22. novembril esietendunud „Viini postmark” oli mängukavas mitu aastat ja Draamateatris käis seda vaatamas kokku 76 000 vaatajat. Et selline vaatajate hulk saada, pidi tükk etendama rohkem kui poolteistsada korda.

Asjaolu, et tegemist oli menuka kaasaegse komöödiaga, mis oli teatris end suurepäraselt tõestanud, andis Tallinnfilmile tõuke teha teos filmiks. Et teatri Martin Rolli kehastav Jüri Järvet oli „Viini postmargi” filmi tegemise ajaks jõudnud vähemalt Eesti mõõdus väärt filmistaari staatusesse, tundus loomulik, et Järvet mängib talle kirjutatud rolli ka filmis. Muide, enne „Viini postmargi” tegi Järvet võrratu Windischi rolli Kaljo Kiisa lavastatud „Hullumeelsuses”.

Kõik Draamateatri lavastuse komponendid „Viini post-

margi” filmi siiski ei rännanud. Teatris kehastas Martin Rolli väikekodanlikult lihtsat proua Elmat Aino Talvi, filmis sai selle rolli Herta Elviste, kes oma rahvaliku ja heatahtliku olemusega sellesse osasse väga hästi sobib.

Särasid Tasku ja Kukk

„Viini postmargi” filmist on peategelasest vaata et isegi rohkem meelde jäänud koomikutepaar meistriabi Seltsimees Tasku (Ervin Abel) ja dispetšer Klaara Kukk (Leida Rammo). Nemad ei mänginud samu rolle Draamateat-

Ines Aru
näitleja

Pole negatiivseid ega positiivseid tegelasi, elu on üldse üks tragikomöödia.

ris, kuigi Ervin Abel oleks teoreetiliselt saanud mängida, kuna ta oli sel ajal Draamateatri palgal. Draamateatris olid Tasku ja Kukk hoopis Hugo Laur ja Linda Tubin, keda lavastusest kirjutajad enamasti ära märkisid. Hugo Laur ei harrastanud sellist eredalt bufonaadset koomikat nagu Ervin Abel, kuid naljategemise andest ei olnud

MEENUTUS

Võtted Kiievis
möödusid lõbusalt
ja omamoodi

Ines Aru

filmis Ulvi, Martin Rolli tütar

Sattusin filmi nii, et režissöör pakkus mulle seda rolli. Olin proovivõtetel ja sain osa. Minu jaoks pole negatiivseid ega positiivseid tegelasi, minu meelest on elu üldse üks tragikomöödia. Ja need jooned on kõikides inimestes olemas ja esindatud. Tragikomöödia žanr on mulle kogu aeg meeldinud.

„Viini postmargi” tegemise juures meeldis mulle eriti see, et vähemalt kuu aega filmisime Kiievis, kasutasime Kiievi filmistuudio ruume. Elu Kiievis oli väga armas, lõbus ja omamoodi, kuigi režissöörile heidet ette, et kell kuus hommikul tuleb juba grimmi minna, aga mängima hakkame alles õhtul kell kuus. Sellest hoolimata tuli väga võimsatel tragikomöödia näitlejatel Leida Rammol ja Ervin Abelil – muidugi ka peaosatäitjal Jüri Järvetil – osatäitmine väga hästi välja.

see lugupeetud näitleja sugugi ilma jäetud. Nende rollide potentsiaal ilmnas juba teatrilavastuses.

„Viini postmargi” menu teatris polnud ootamatu, Ardi Liives oligi „Viini postmargi” ajastu menuautor. Enne seda olid teatrid mänginud ta näitemänge „Sinine rakett”, „Uus-aasta õõ” ja „Siinpool horisonti”. Liives oskas väga hästi ära tabada ühiskonnakriitika lubatavuse määra, millega tsensori teketest üle hüpata ja samas jätta publikule arusaam, et elud on midagi väga teravat. Liivest mängiti ka Venemaal ja isegi niinimetatud rahvademokraatiamaades.

Liives tabas hästi ära Jüri Järveti näitlejaarengu võimalused. Pisiosi mänginud populaarse estraadikunstniku Järveti jaoks oli sel ajajärgul tänuväärne tragikoomiline materjal, mis on ka Martin Rolli osa, kus väike inimene valedest loobudes enda selja koraks sirgu lööb.

Kuigi „Viini postmargi” filmi väljatulemise ajal heitsid kõik arvustajad ette allajäämist teatrilavastusele, on filmil võrreldes teatriga suur eelis: ta jääb teosena alles ega kao teatrijaloo raamatute lehekülgedele ning elab teosena ühiskonnas edasi. ●

LEHT + DVD

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastoid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastoid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee **Eesti uudised** 680 4400, **kohalikud uudised** 322 3487, **välisuudised** 680 4455, **Äri**leht 680 4400, **arvamus** 680 4450, **kultuur** 680 4470, **sport** 680 4490. **Tellimine** 680 4444, **tellimine välismaale** KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, **reklaam** 680 4500. **EPL Online** www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

